

Appendix 7 – Lesson plans lesson 1 – 8

First you will find the collection of all songs and art music pieces that I have collected in advance in order to use them in the module. I have chosen a number of songs that the students must know for the skills test (see sub-question 1). Also, I have substituted a number of songs from the song list with songs we addressed in the lessons of classes. The blue titles were placed on the song list.

The numbers indicate in which lessons of classes the work was addressed. The colours show what happened eventually:

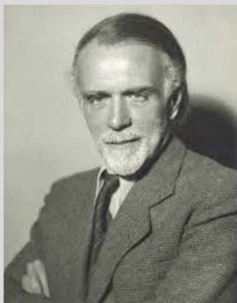
- Black = planned and handled
- Red = planned, not handled
- Green = added later during preparation instead of what I had planned in the beginning. This was added based on the reflections of the earlier lessons of classes.

	Title of the song	Used in lesson							
1	A boat, a boat EW 226	1	2						
2	A ram sam sam EW 233				4	5		7	
3	Code klappen	1	2					7	
4	Dididididada doe maar na				4				
5	Doorgeven van ... in de kring (klap/ ssh/ stamp)					5		7	
6	Faja sitong EW 208		2	3				7	
7	Flash card game				4	5			8
8	Fuzzy wuzzy						6		
9	Hallo iedereen	1		3	4	5	6	7	8
10	Hello good morning my dear friend/ Good bye, good bye		2	3					
11	High low chicka low	1		3					
12	I can drink my tea without sugar						6	7	
13	Ijsbeer		2	3				7	
14	Ik wil koffie, ik wil thee, 1,2,3	1	2						8
15	In de winter is het koud EW 62		2			5	6		
16	Jump down turn around EW 335					5			8
17	Kan je dit? Net als ik?		2			5			
18	Kyrie eleison			3		5			
19	Luister goed, hoe het moet					5			

20	Name game – body percussion, blz 70 '9-99'	1	2						
21	Nima naja EW 344 + clap pattern EW344	1	2	3				7	
22	Oh dearie me! (mother + fly)				4				
23	Op cijfer gaan staan		2		4				
24	Piep, hoor je 't muisje						6		
25	Say boom, chicka boom	1	2						
26	The same heartbeat, clap on 20		2						
27	Tikke, takke, regen EW 46	1				5			
28	Wie kan zitten als de juf?	1	2	3					8
29	Wie zwemt er onderdoor?				4				
30	Zeven kleine eendjes			3	4				8
31	Zie de boerin met de handen						6		
32	driestemmig ritme				4	5	6	7	
	ART MUSIC ACTIVITIES								
33	Shostakovich – Jazz Suite No 2, deel 1 March	1				5			
34	Tchaikovsky – Notenkraker, Chinese dans - Tea			3		5			
35	Vivaldi – Concerto 4 in F 'Winter' – Largo + 4x4		2						

During the process of teaching lessons of classes, reflecting on them and preparing new lessons of classes, a number of activities had been planned but were not carried out. Usually this was because I had ran out of time or because I saw in advance that it was not achievable or not necessary. In some cases I have mentioned the reason.

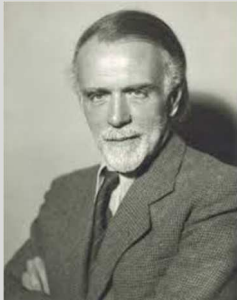
	Titles of songs that were planned, but were not addressed at all	Lesson of class	Reason why it was not addressed
	Toemba EW 232	2	Not achievable, too complicated for lesson of class 2
	Obwisana	3	Corresponded with activity “A ram sam sam”
	Sheep in the meadow in NL (Wolken, blauwe lucht)	6	
	Ik ben zo zenuwachtig EW 172	7	
	Me go bai wan soekroe sani, measure game, ostinato with instrument	7	
	Tam tam tam tam EW 40	7	
	Improvised rhythm: on chair (3), standing (2), sitting (1)	4	Still too free. They needed input first about what rhythms are and how they can sound.
	ART MUSIC ACTIVITIES that have not been done		
	G.F. Händel – Bouree (dance in 2 lines)	4	
	Tchaikovsky – Notenkraker, Trepak, fast 2/4, Lucinda 4-2015	8	
	Moussorgsky – Ballet vd dansende kuikens (body percussie)	6	
	Bach – Suite No.2 Rondeau (body percussion + free in room)	7	
	Paix – Ungaresca (circle + several movements)	5	

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 1		Theme: Singing	Supervisor	
DATE	Monday 8th of February 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. Model lesson as below 2. Conversation to analyse the lesson and to talk about the experience of the students				

No.	Name of the song	Time	Placing					Subject						Description activities	Musical goal
			Circle	Free space	On spot	Partners	Singing Class/Group/Solo	Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice	Connecting Teacher/Class/Own		
1	Hallo iedereen	2.00	x				C		B R			x	T	Body percussion in the circle Ajai with thinking voice + rhythm clapping	Beat, thinking voice, rhythm recognition
2	Name game, 9-99 pg. 70	5.00	x						B		x		C	Body percussion, every beat (lab-lab, shoulder-shoulder, snap-snap), saying own name and then the name of another person.	Beat, concentration
3	Say boom chicka boom	2.30			x		C						T	Speak text, different voices (bear, fly, mouse, lion, grandpa, baby, low, high, soft,	Develop use of speaking

														whispering, loud, fast, slow, etc.) At the end singing voice.	and singing voice
4	Tikke, takke, regen	3.00			x		C G		B R		x			Learn the song. 1 beat on the leg, 1 rhythm in hands. Introduce the words: heartbeat + with the words. 2 groups: By sound on the triangle change the pattern while singing the song.	Beat, rhythm, singing voice
5	Clapping code	2.00			x				R				T	Learn different codes: <i>this one you don't clap, with your hand on your head, stamp with your feet now.</i>	Rhythm patterns
6	High low chicka low	3.00				x	C G		B R		x	X	C	Sing by moving shape of the melody on the body. With partners. Inversion. Groups in canon. Walk the beat + clap the words.	Beat, rhythm, singing voice
7	Wie kan zitten als de juf?	1.00			x		C						T	To get attention. Teacher sings the question, pupils sing the answer, while copying the movement of the teacher. At the end: <i>who can come into the circle?</i>	Attention
8	Nima naja	5.00	x				C		R		x		C	EW 344, without repeats. Learn the song while walking the beat in circle. Play Rhythm domino: one starts with a rhythm for 2 bars, next person repeats the 2 nd bar and improvises a new second bar, etc. Play Rhythm Domino while singing the song. How many beats in the whole song? Count while singing, introduce the ball bouncing.	Singing voice, beat counting
9	Ik wil koffie, ik wil thee	3.00	x				C		B R	x			K	Learn the song, while bouncing the ball in the middle of the circle by one person. Change-place speak text: 1 person bounce-catch-bounce the ball to 1 person in the circle and then change places. And so on until 10, then start the song again.	Beat, Learn the game changing places

10	Shostakovich – Jazz Suite No. 2	6.00	x					X		x		X	C	Marching in the beat in two lines, throwing the ball to the person opposite of you. At the end of the lines, the 2 persons march backwards to the beginning of the 2 lines and start again throwing the ball on the beat.	Beat, Art music listening
11	A boat, a boat	4.00	x			x	C		B	x			C	Two lines against each other. Learn the song, while walking 4 steps forward, 4 steps back, 4 steps turn on spot. 3 partner pairs in a circle sing and move in canon.	Learn the position with two lines and partners
12	Tot ziens allemaal	0.30	x				C		B R			X	T	As the first song 'Hallo iedereen', with body percussion.	
	Conversation	- First reactions ... What is your experience? - What did actually happen? Analyses of the activities with their goals. - What about the transitions of the different parts? - Teacher, what does she do? (good example, speed, key, have the material ready)													

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 2		Theme: Singing	Supervisor:	
DATE	Tuesday 16th of February 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. Model lesson as below 2. Conversation to analyse the lesson and to talk about the experience of the students				

No.	Name of the song	Time	Placing					Subject						Description activities	Musical goal
			Circle/two lines	Free space	On spot	Partners	Singing Class/Group/Solo	Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice	Connecting Teacher/Class/Own		
1	Hello good morning	3.00		x		x	C		B	x				Stand in a circle, learn the song, walk in free space and by 'shake hands' every one shakes a hand of someone else. 5x	Start of the lesson, make music in free space, singing voice
2	Wie kan zitten als de juf?	1.00	x		x		C						T	To get attention. Teacher sings the question, pupils sing the answer, while copying the movement of the teacher. At the end: <i>who can come into the circle?</i>	Attention

3	Name game, 9-99 pg. 70	4.00	x					B		x		C	Body percussion every beat, saying own name and then the name of another person.	Beat, concentration
4	Ik wil koffie, ik wil thee	3.00	x				C	B R	x	x		C	Repeat the song while bouncing the ball in the middle of the circle by one person.	Beat, Repeating song, singing voice
5	Kan je dit, net als ik?	1.30	x				C	R				T, C	Clap at rest, tap your knee, stamp, pull your ear. Choose one person who can be the leader of the movements.	Singing voice
6	IJsbeer	5.00	x				C G			x		C	Lesson plan form 'Pyramide' (Wemekamp, Winterpret met IJsbeer, 2016)	Form: question, answer. Singing voice.
7	Clapping code	2.00			x			R				T	Learn different codes: <i>this one you don't clap, with your hand on your head, stamp with your feet now.</i> .	Rhythm patterns, inner hearing
8	Nima naja	5.00	x				C	R		x		C	EW 344, without repeats. Learn the song while walking the beat. Play Rhythm domino: one starts with a rhythm for 2 bars, next person repeat the 2 nd bar and improvises a new second bar, etc. Play Rhythm Domino while singing the song. How many beats in the whole song? Count while singing, introduce the ball bouncing.	Singing voice, beat counting, rhythm pattern reproduce
9	Faja sitong	5.00	x				C	B		x		C	Learn the song, while passing a ball on the beat. Repeat some words when it is necessary. Take rhythm sticks, pass in each other's hands while singing on the beat.	Beat, singing voice
10	Op cijfer gaan staan	1.00	x	x					x			C	Walk in free space, when I play the xylophone 'so-so-so-do', by the last 'do'	Harmonic preparing,

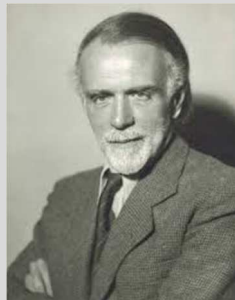
														the students have to stand in the form of a number, for example a 1,2,7,5,0,11. End with an eleven.	using free space
11	A boat, a boat	4.00	x			x	K		B	x			C	Two lines against each other (like an eleven). Learn the song, while walking 4 steps forward, 4 steps back, 4 steps turn on spot. In canon in 2 lines. Then 3 partner pairs in a circle sing and move in canon.	Moving in pairs, canon singing, beat
12	Vivaldi – Concerto 4 in F – Largo + 4x4	5.00	x	x				X	B	x			C O	Listen to the music, focus on the bass line, make movements, 4 beats the same and change every 4 beats. Teacher performs first 4 movements (16 beats), students copy it. After that a student perform 4 movements, and so on. End with singing: <i>Come and make a circle.</i>	Free expression on music
13	Say boom chicka boom	2.30			x		C						T	Speak text, different voices (bear, fly, mouse, lion, grandpa, baby, low, high, soft, whispering, loud, fast, slow, etc.) At the end singing voice.	Develop use of speaking and singing voice
14	Tot ziens allemaal	1.00	x				S							With the polar bear. The person who gets the polar bear may sing the 'Ayay' part solo together with the polar bear. Cross the bear three times.	Solo singing
	Conversation	- First reaction. How was the joy aspect? - Thinking on a Meta level: what does the teacher want to learn to the children? Go through every activity. - Make students aware of the fact that not everyone has the same heartbeat as a result of the activity: 'the same heartbeat (count 1-20 in your thinking voice), 20=clap'. Focussing on each other and the music is key to experiencing the same heartbeat. - How was the development of a singing voice addressed? Say boom chicka boom, speaking voice, thinking voice, singing voice.													

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 3		Theme: Music reading and notating	Supervisor:	
DATE	Thursday 18th of February 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. Conversation about 3xP + quote of Kodály 2. Model lesson as below 3. Conversation to analyse the lesson and to talk about the experience of the students				

No.	Name of the song	Time	Placing					Subject						Description activities	Musical goal
			Circle/two lines	Free space	On spot	Partners	Singing Class/Group/Solo	Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice	Connecting Teacher/Class/Own		
	Conversation		- 3xP model - Quote of Kodály: ‘What is to be done? Teach music and singing at school in such a way that it is not a torture but a joy for the pupil; instil a thirst for finer music in him[/her], a thirst which will last for a lifetime. Music must not be approached from its intellectual, rational side, nor should it be conveyed to the child as a system of algebraic symbols, or as the secret writing of a language with which he[/she] has no connection. The way should be paved for direct intuition’ (Kodály, 2002, p. 13).												

1	Hallo iedereen	3.00		x		x	C		B	x				Stand in a circle, walk the beat, aya clap. With partners in circle. Inner and outer circle. At the end of the song the outer circle steps 4 steps to the left.	Start of the lesson, singing voice
2	High low chicka low	2.00	x			x	C		B R		x			Personal level: inversion+ in canon with yourself With toddlers: parachute game, show shape of the melody.	Canon singing Shape of the melody
3	Wie kan zitten als de juf?	1.00	x		x		C						T	To get attention. Teacher sings the question, pupils sing the answer, while copying the movement of the teacher. At the end: who can come into the circle?	Attention
4	Zeven kleine eendjes	4.00	x						B R	x			C	Sitting around the parachute. Tap the heartbeat with your hands and later the rhythm, like walking duck feet. Introduce the game: mother duck taps the ducks that do not get to their place in time.	Beat, rhythm, speaking text
5	Schud en schud en schud en stop.													Bring in parachute.	
6	Ijsbeer	3.00	x				G S		B R		x		C	Humming melody, have students guess that polar bear is along. Singing + movements Stand when you sing, in two groups. Who would like to sing solo with the polar bear? Encourage solo singing. The solo: walking the heartbeat in hoops. How many? Put down rhythm sticks.	Solo singing, preparation rhythm notation
7	Faja sitong	5.00	x				C		B		x		C	Movement with hands up + down and eventually on neighbour's hand, in beat. Sing song. Take rhythm sticks, pass them while singing on the beat.	Beat, singing voice

8	Nima naja	5.00	x				C		R		x		C	Rhythm domino with rhythm sticks and shaker. Sing song. How many heartbeats? Walk to the beat. Clap rhythm. Turn around: rhythm in feet, clap to the beat.	Singing voice, beat counting
9	Obwissana	3.00	x				C		B			x	C	Passing on rhythm stick in the circle. Ostinato: Take-tadi-ta-lay.	Beat
10	Kyrie eleison	3.00	x			x	G		B	x			C	Teach song: with movement of walking from two lines: 8 steps forward, turn around, 8 steps back. In 3 groups.	Dancing form, singing voice
11	Tchaikovsky – Notenkraker, Chinese dank - Tea	3.00			X			x	B		x		O	Music is a story about a cat and a bird. What happens? Cat ‘paws on leg’ Bird ‘crossed arm on shoulders’. Discuss + do again with eyes closed.	Listening timbre Beat
12	Good bye, good bye, my dear friend	1.00			X		C		B		x		C	Sing, while everyone moves freely through the room. At ‘let’s shake hands’, everyone shakes someone’s hand. Repeat max 4 times.	
	Conversation	- First reaction. Joy aspect. - On a Meta level: what does the teacher want the children to learn? Go through every development. - Development of the singing voice? The song ‘Say boom chicka boom’, including the thinking voice.													

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 4		Theme: Music reading and notating	Supervisor:	
DATE	Thursday 18th of February 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. Conversation about 3xP + quote of Kodály 2. Model lesson as below 3. Conversation to analyse the lesson and to talk about the experience of the students				

No.	Name of the song	Time	Placing					Subject						Description activities	Musical goal		
			Circle/two lines	Free space	On spot	Partners	Singing Class/Group/Solo	Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice	Connecting Teacher/Class/Own				
	Conversation		- Repetition: what was 3xP? - What did we do in the last lesson? We focused on putting down the rhythm sticks to return them as rhythm.														
1	Hallo iedereen	3.00		x		x	C		B	x				Stand in a circle, walk the beat, clap ‘aiaiai’. With partners in a circle. Inner and outer circle. With step at the end of the song outer circle goes left.	Start of the lesson, singing voice		
2	Oh dearie me!	5.00	C TL				C		R	x			C	Teach song, while they have to put the pictures in the right order. Sing-a-long. Take away pictures. Clap at every rest.	Preparing the rest		

														Stand as a 111. Play game. One is the flea, one is the mother. Tap each other. Sing max. three times, then the other is mother. Come and make a circle.	
3	Kyrie eleison	3.00	C			x	C		B	x	x		C,O	With walking movement + in canon.	Singing voice, canon
4	Wie zwemt er onderdoor?	2.00	C				G			x			C	Put down parachute. 'Take the edge.' Play game. Go and sit on the ground.	Melody shape
5	Zeven kleine eendjes	2.00	C						B R	x			C	Game – Heartbeat - Rhythm On shake and stop remove parachute.	Heartbeat
6	Didididada doe maar na		C		x				B R				T	Clapping a number of rhythms. Then ask quickly: 'How do we know those?'	Recognising rhythms
7	Clapping code		C		x				R				T	Clapping codes and see what they remember from: <i>stamp with your feet now/this one you don't clap/with your hands on your head/clap the heartbeat.</i>	Repeating rhythm
8	Present: rhythm notation		TL						R				T	What songs belong to this activity? Ta-ta-tadi-ta How many heartbeats? Say 'ta' per heartbeat. Put down a stick each clap. Presenting the sign and name. Putting down other codes+ naming rhythm.	Present: rhythm notation
9	Flash card game		C		x				R				T	Showing flashcards, clapping game, flash cards, taking part.	Practise rhythm
10	A ram sam		C				C		B R		x		C	Who can sit like the teacher? Eventually in a circle on the ground. A ram sam sam: passing through at the beat draw-lay-draw-lay. Guli-guli :tapping on the ground A-ravi: clap-clap fountain	Changing beat and rhythm. Stick game

11	G.F. Händel – Bouree, deel A		TL			x		L	B	x	x		C	First learn part A as movement. Listening and having discover that A sounds two times. Performing all those activities with the music (until 21 sec). Followed by learning B+ with music. Come and make a circle.	Listening to art music
12	Tot ziens allemaal				x		C							Simple version.	
	Conversation	- First reaction. Joy aspect. - On a Meta level: what does the teacher want the children to learn? Go through each activity. - Discuss rhythm notation.													

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 5		Theme: Music reading and notating	Supervisor:	
DATE	Monday 7th of March 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. Model lesson as below 2. Conversation to analyse the steps in the activities				

No .	Name of the song	Time	Placing				Singing Class/Group/Solo	Subject					Connecting Teacher/Class/Own	Description activities	Musical goal
			Circle/two lines	Free space	On spot	Partners		Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice			
1	Passing on clap/shh	2.00	C								x		T+C	Pass on to each other as fast as possible: clap/shh/stamp	Applying Focus + concentration
2	Jump down, turn around	6.00	C				C		B R	X		x	C	Teaching a song+ movement. See 'Middle years' pg. 42 Some sentences in thinking voice, whilst hearing the rhythm in the movement.	Circle dance Inner hearing
3	Tikke, takke regen	2.00	C				C		B	x			T	With claves in advance 'Zing maar mee' and heartbeat, but in a different pace. With singing and walking to the beat in a circle. Tapping rhythm with rhythm sticks.	Steady beat. Hearing change in rhythm
4	A ram sam sam	2.00	C				C		B R		x		C	Passing a ball to the beat/replacing by rhythm sticks. A ram sam sam: passing on to the beat take-lay-take-lay	Changing beat and Rhythm. Stick game
5	Flash card game	5.00	C						R				T	Everyone gets a card. Everyone claps their own rhythm together with rhythm language. First thinking voice, then out loud. Teacher	Practise: Rhythm (language)

													walks around the circle, sing (<i>Luister goed, hoe het moet, luister wie mijn ritme doet</i>) and taps a rhythm, which has to be returned in rhythm language by those children.	recognition, producing rhythm	
6	Kan je dit, net als ik?	4.00	C						R				Playing the game. Telling the children to demonstrate several activities as well. Eventually the movement of two rests with shh. Clapping a song and shh, shh at the rests. What is the rhythm language? Show flash card.	Present: rest	
7	In de winter is het koud	4.00	C				C		B	x			C	Teaching. In a circle, rubbing hands from cold. Little lumber jacks (centre of the) circle enacting the lyrics. Sawing, chopping, stacking, burning.	Teaching new song, Beat
8	Kyrie eleison	3.00	C			x	C		B	x	x		C,O	With the movement: walking+ in canon. Walk to the beat, clap the rhythm.	Singing voice, canon
9	Tchaikovsky – Notenkraker, Chinese dank - Tea	3.00	C					x		x				A story. What happens? Cat ‘paws on leg’ Bird ‘crossed arm on shoulders’. Discuss + repeat.	Timbre
10	Shostakovich – Jazz Suite No. 2	3.00	TL					X		x		x	C	Marching in the beat in two lines, throwing the ball to the person opposite of you. At the end of the lines, the 2 persons march backwards to the beginning of the 2 lines and start again throwing the ball on the beat.	Repetition, beat
11	Tot ziens allemaal	1.00			x		C							Simple version.	
	Conversation	- Why this structure of the lesson? - What was the goal of every activity?													

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 6		Theme: Music making	Supervisor:	
DATE	Thursday 10th of March 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. <u>To do</u>: Put together skills groups. 2. <u>Conversation</u>: By performing the activities you get more insight into how they are built up. Name 3xP. What was it exactly? Next your internship. From the list of activities you have done, choose one or two to prepare for the lesson on Tuesday the 15th of March and Wednesday the 16th of March + possible transition. A total of 5 minutes. 3. <u>Conversation</u>: Name SFM-model once more. This lesson: make music with instruments. 4. <u>Models + conversation</u>: Do activities (see schedule below) + discuss after each two or three what happens and why. 5. At the end: Choose activity. Note who goes to which internship.				

No.	Name of the song	Time	Placing					Subject						Description activities	Musical goal
			Circle/two lines	Free space	On spot	Partners	Singing Class/Group/Solo	Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice	Connecting Teacher/Class/Own		
1	Piep, piep (a)	1.30	C				C							Learn the song by singing and moving to the heartbeat. One child in the middle points where he hears a ‘mouse’ after the ‘ssst’.	Determine the direction of the sound

														Pass an egg shaker on the heartbeat, one in the middle points where the egg is after 'sst'.	
2	Fuzzy wuzzy	2.00	C				C			x				Teach song. At the rest: play shake the egg. Play a game, also playing touch.	Determine the direction of the sound
3	Zie de boerin met de handen zwaaien		C				C		B	x				First teach, walking to the heartbeat and do activity to the lyrics. Clicking to rests with left-right etc. On 1, 2, 3, tap on the head of the child who is allowed to take an instrument. Instrument plays on rest or activity.	Hand out instruments + play ostinato
4	Kun je dit, net als ik		C				C							Play instrument on rest, with loud-soft, or even no sound at all.	Loud-soft on instrument
5	In de winter is het koud	4.00	C			x	C		B	x		x	C	Singing song, each plays an instrument to the verb. Which instrument matches with: Sawing (rasping), chopping (woodblocks), stacking (drums), burning (shaking egg)? 4 groups. All pupils sing and sound their instruments at the right time.	Playing instrument+ Timbre
6	Discuss	- What was the structure? - What parts of the SFM-model did you recognise (loud-soft, short-long)? - How were the instruments handed out?													
7	I can drink my tea, without sugar	2.30	C						B R			x		Teaching the song in the circle on the ground and at SUGAR tapping on the ground with the hand. Passing on sticks to the beat and tapping the ground to letters. Letters in thinking voice. Tapping rhythmic patterns that evolve separately + naming rhythm language. Flashcard?	New song, being able to name rhythms

8	Flash card game + Nima naja	5.00	C						R			x	T	Everyone gets a card. Everyone claps their rhythm. First thinking voice, later out loud. Name the ta-a + gesture. When singing of Nima naja: 1. Clapping your rhythm as ostinato. 2. Clapping the whole rhythm of the circle as ostinato.	Practise: Recognising rhythm(language), Present: ta-a
9	3-part rhythm	5.00		x					R				C	Develop in groups.	3-parts
10	Conversation	Structure of playing a game to different rhythms at once.													
11	(when there is time left) Wolken, blauwe lucht		C											... zonnestralen gloren, zeg mij de maand waarin je bent geboren.(Dutch version of Sheep in the meadow, cows in the corn)	New song, beat
12	Tchaikovsky – Notenkraker, Chinese dans - Tea	3.00	C		x			x		x				Cat 'paws on leg' Bird 'crossed arm on shoulders'. Discuss + repeat	Timbre
13	Moussorgsky – Ballet vd dansende kuikens				x										Beat, rhythm

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 7		Theme: Music making + summary	Supervisor:	
DATE	Tuesday 15th of March 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. <u>Conversation</u>: write on the board ‘where are we, what do we know already’ 2. <u>Students do activities</u>: do + discuss (what and how) 3. <u>Activities (if there is enough time)</u>: see schedule below 4. <u>Homework</u>: analysing the film of a short activity with children by means of two questions instead of part of portfolio. This will be e-mailed to the students				

No.	Name of the song	Time	Placing					Subject						Description activities	Musical goal	
			Circle/two lines	Free space	On spot	Partners	Singing Class/Group/Solo	Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice	Connecting Teacher/Class/Own			
	Activities of the students		• Student a: Hallo iedereen + Doorgeven van klap/ stamp in een kring • Student b: Code klappen + Nima naja met ritme domino • Student c: IJsbeer • Student d: A ram sam sam + I can drink my tea without sugar													
1	Flash card game + Nima naja	5.00	C						R			x	T	Everyone gets a card. Everyone claps their rhythm and rhythm language. First thinking voice, later out loud.	Practise: Recognising	

														Name the ta-a + gesture. When singing Nima naja: 1. Clapping your rhythm as ostinato. 2. Clapping the whole rhythm of the circle as ostinato.	rhythm(language), Present: ta-a
2	3-part rhythm	5.00		x					R				C	On the board a 3-part rhythm (this is part of the exam in the normal music module). Here several rules to clapping, in thinking voice, with rhythm language, individually. Later work in groups.	3-part
3	(When there is time left) Wolken, blauwe lucht		C											... zonnestralen gloren, zeg mij de maand waarin je bent geboren. (Dutch version of Sheep in the meadow, cows in the corn)	New song, beat
4	Tchaikovsky – Notenkraker, Chinese dans - Tea	3.00	C		x			x		x				Cat 'paws on leg' Bird 'crossed arm on shoulders'. Discuss + do again	Timbre
	Conversation														

LESSON PLAN MUSIC GROUP-LESSON 8		Theme: summary	Supervisor:	
DATE	Wednesday 16th of March 2016			
GROUP	P1x			
NUMBER OF STUDENTS	10			
1. <u>Conversation:</u> Short referral to yesterday. Method: do activity, short conversation. Write down: “what do you get from it” 2. <u>Students do activities:</u> do + discuss (what and how) 3. <u>Activities (when there is time left):</u> see schedule below 4. <u>Homework:</u> fill out evaluation form and leave in my mailbox through class representative				

No.	Name of the song	Time	Placing					Subject						Description activities	Musical goal
			Circle/two lines	Free space	On spot	Partners	Singing Class/Group/Solo	Listening Art Music	Beat (B)/Rhythm (R)	Moving	Polyphony	Thinking voice	Connecting Teacher/Class/Own		
	Activities of the students	• Student e: Hallo iedereen + Ik wil koffie, ik wil thee • Student f: Zeven kleine eendjes + Jump down turn around • Student g: Wie kan zitten als de juf? + Flash card game													
1	Flash card game + Nima naja	5.00	C						R			x	T	Everyone gets a card. Everyone claps their rhythm and rhythm language. First thinking voice, later out loud. Name the ta-a + gesture.	Practise: Recognising rhythm(language), Present: ta-a

														When singing Nima naja: 1. Clapping your rhythm as ostinato. Clapping the whole rhythm of the circle as ostinato.	
2	3-part rhythm	5.00		x					R				C	On the board 3-part rhythm(this is part of the test in the normal music module). Here several rules to clapping, in thinking voice, with rhythm language, individually. Later work in groups.	3-part
3	(when there is time left) Wolken, blauwe lucht		C											... zonnestralen gloren, zeg mij de maand waarin je bent geboren. (Dutch version of Sheep in the meadow, cows in the corn)	New song, beat
4	Tchaikovsky – Notenkraker, Chinese dans - Tea	3.00	C		x			x		x				Cat ‘paws on leg’ Bird ‘crossed arm on shoulders’. Discuss + do again	Timbre
	Conversation	At the beginning of the lesson; • Inventory: who can/will do the new assignment (and have not finished their portfolio) • Hand out evaluation form, and also the smaller song list; will follow next week • In what way do you want receive the activities: digitally or as a booklet?													

Appendix 8 – Reflections of the observants

COLLEGE 1	Datum: 8 februari 2016	Observant: Renee Jonker
------------------	-------------------------------	--------------------------------

1. Wat is er te zien aan reactie bij de studenten tijdens de activiteiten?

De studenten komen ontspannen binnen en nemen snel hun plaats in in de kring. Dit is kennelijk een vertrouwde setting voor een les van Mariëlle. Er worden over en weer grappen gemaakt, studenten lijken betrokken op elkaar. De groep bestaat uit 2 jongens en 8(?) meisjes waarbij opvalt dat de jongens bij elkaar 'steun' lijken te zoeken bij deze 'overmacht' van meisjes/dames. De aanwezige observant wordt op een natuurlijke en prettige manier geïntroduceerd. Zodra Mariëlle aan het werk gaat, valt op hoe gedisciplineerd de studenten meedoen, zonder dat dit stijf of 'gedrild' over komt. Ze doen hun best maar kunnen ook lachen om eigen fouten, hebben af en toe een kwinkslag terug naar de docent. Al met al een ontspannen maar toch geconcentreerde leeromgeving. Wat ook opvalt is dat er geen moment van verslapping of inzakken is. De aandacht van de studenten is er gedurende de hele les.

2. Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?

Studenten zijn vanaf minuut 1 actief bij de les betrokken. Niet alleen doordat een groot deel van de oefeningen bestaan uit actief deelnemen, maar ze worden door Mariëlle ook voortdurend gevraagd om zaken te benoemen, te reflecteren of suggesties te doen. Een ander belangrijk aspect is de afwisseling die is aangebracht in de les. Geen oefening duurt langer dan 5 minuten en dan is het direct schakelen. Hup een nieuwe oefening met andere uitdagingen.

3. Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?

Die verhouding is vrij ideaal. Alle oefeningen worden kort ingeleid en Mariëlle checkt of de opdrachten begrepen worden. Daarna is het devies "aan de slag". Haar opdrachten zijn goed geformuleerd. Ze hoeft niet of nauwelijks te 'repareren' omdat opdrachten over het algemeen goed begrepen worden. Dat houdt het tempo van haar les hoog.

4. Op wat voor momenten wordt er plezier beleefd bij de studenten? Hoe komt dat?

Op talloze momenten. Zowel op momenten dat er iets lukt, als op de momenten dat er iets niet lukt. In het laatste geval mag er gelachen worden en krijgt de student de kans om de opdracht alsnog tot een goed einde te brengen. Belangrijk is ook dat Mariëlle zich bij de uitvoering van de opdrachten als gelijke opstelt en zelf ook wel eens een foutje maakt en daar dan ontspannen mee omgaat. Ze laat ruimte voor de spontane reacties van haar studenten en heeft aandacht voor ieder van hen.

5. *Hoe is de kwaliteit van het muziek maken? Wordt daar op gelet en wat is daar het gevolg van?*

De kwaliteit staat voorop. Het is gelijk of het is ongelijk. Het is zuiver of het is niet onzuiver. De teksten kloppen wel of niet. Er worden geen concessies gedaan aan de muzikale kwaliteit in de oefeningen. Dat neemt niet weg dat er verschillen zijn in niveau tussen de studenten. Mariëlle is in staat voor de studenten afzonderlijk een 'bandbreedte' te hanteren waarbinnen hun presteren als goed of 'hier kun je nog aan werken' wordt aangemerkt.

6. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs?*

In deze les is maar kort aangestipt wat de link was tussen het geleerde en de rol van de studenten als zij zelf een dergelijk programma voor een klas leerlingen zouden moeten uitvoeren. Ik denk echter dat het goede voorbeeld dat hun docent hen geeft, beklijft.

7. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?*

Ritmische vaardigheden, maat houden, werken met klankkleur, intonatie.

8. *Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?*

Mariëlle werkte met open vragen. De studenten voelden zich vrij om die te beantwoorden en al kwamen daar geen opvallende of verrassende gezichtspunten uit, het feit dat er wordt teruggeblikt op een les leken de studenten prettig en belangrijk te vinden.

9. *Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?*

Die vraag kan ik niet beantwoorden, puttend uit mijn geheugen....

Graag ontvang ik feedback en daarbij ook tips over deze punten.

COLLEGE 2	Datum: 16 februari 2016	Observant: Vera Schippers
------------------	--------------------------------	----------------------------------

1. *Wat is er te zien aan reactie bij de studenten tijdens de activiteiten?*

- Hello goodmorning: de IIn (leerlingen) doen actief mee met de activiteit en voeren uit wat je vraagt. Enkele IIn lopen rond met armen over elkaar.
- Namenspel: op het eind kunnen ze benoemen waarom het goed gegaan is. Ze zijn allemaal betrokken bij het spel. De bewegingen ga zo goed als gelijk, na de tempowisseling wordt het meer zoeken.
- I like coffee: zingen allemaal mee en voeren de activiteit erbij uit. Corrigeren elkaar wanneer er iets fout gaat.

- d. Kun je dit: volgen terwijl jij de leiding hebt. Wanneer er een lln de leiding van je krijgt worden er opmerkingen gemaakt als deze: ‘moet ik dan ook zingen?’ maar uiteindelijk doet ze het wel.
Joost doet niet de correcte bewegingen mee. De docent geeft hem de leiding. Zijn reactie is even: oh.. maar kiest vervolgens iets wat het hij beste kan, knippen. (weet niet of ik dat goed verstaan heb).
 - e. llsbeer: de lln volgend je aanwijzingen.
 - f. Codes:
 - g. Nima naja: ritmecanon tijdens het zingen is moeilijk. Los loopt het ook niet vlekkeloos door. De lln stellen bij deze activiteit meer vragen tussendoor. Wordt na dr hand bij staan.
 - h. Faya sitong: op het eind merken ze op dat er nog een tekstherhaling inzit en wordt er besloten daar ook te wisselen. Reactie: ‘challenge!’
 - i. Gaan staan in een cijfer: overleggen door te praten. Docent zegt een paar keer tussendoor ‘sstt zonder te praten’ maar het is niet helemaal duidelijk of ze wel of niet mogen overleggen.
 - j. Ferry: veel leerlingen hebben armen over elkaar tijdens lopen. Zingen en doen de gevraagde activiteiten wel mee. In kleinere groepjes gaan bij de meeste de armen van elkaar af.
 - k. Muziek: ze zijn betrokken bij de activiteit. Ze zorgen ervoor dat ze een plek zoeken waarbij ze de nieuwe leider kunnen zien en correct kunnen volgen.
 - l. Boem chicka boem: weer de focus terug op de verschillende stemmen. lln volgen de docent.
 - m. Tot ziens: met solo’s.
2. *Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?*
- a. Ferry: er zijn 3 lln die moeten kijken maar moeten wel meezingen maar tijdens de canon is het niet duidelijk met wie ze mee moeten zingen.
3. *Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?*
- a. Over het algemeen wordt er meer gezongen dan gesproken. Fijne balans zit daarin. Tijdens activiteiten die nieuw zijn wordt er meer gesproken tussendoor dan bij gekende activiteiten. Dit is logisch en ook hier is de balans goed. Er wordt zeker niet te veel gesproken t.o.v. van het klinken van muziek.
4. *Op wat voor momenten wordt er plezier beleefd bij de studenten? Hoe komt dat?*
- a. Hello goodmorning: de lln lachten tijdens het handen schudden. Ze maken contact met elkaar en beleven plezier tijdens het zoeken naar iemand waarmee ze de hand kunnen schudden.
 - b. Namenspel: de lln zijn gemotiveerd om het goed te doen en zien een uitdaging en plezier in het moeilijk te maken voor iemand anders. ‘Ah got ya’.
 - c. I like coffee:
 - d. Kun je dit: tijdens het in je neus knippen wordt er gelachen. Dit is een ‘gekke’ beweging t.o.v. de vorige bewegingen.
 - e. llsbeer:

- f. Codes:
- g. Nima naja:
- h. Faya sitong: een Il's reactie op de bal: 'yes'. Waarschijnlijk weet ze wat er gaat komen en vindt ze dat leuk. Of heb je vaker iets met die bal gedaan wat ze leuk vond. Tijdens het uitvoeren van de activiteit glimlachen ze veel na elkaar. Vooral als er van richting veranderd moet worden.
- i. Gaan staan in een cijfer:
- j. Ferry:
- k. Muziek: er wordt aandachtig naar de leiders gekeken en gelachen om bewegingen die wat 'gek/out of the box' zijn.
- l. Boem chicka boem:
- m. Tot ziens:

5. *Hoe is de kwaliteit van het muziek maken? Wordt daar op gelet en wat is daar het gevolg van?*

- a. Hello goodmorning: docent: 'wat een mooie zangstemmen, laat je mooiste zangstem horen'. Daarna wordt het lied nog 1x gezongen waarbij de focus weer even gelegd is op het zingen.
- b. Namenspel:
- c. I like coffee: Il (leerling) met witte vest bounced niet op de hartslag. Docent probeert zang daarop aan te passen om te laten merken.
- d. Kun je dit:
- e. Ijsbeer: de solo van de ijsbeer wordt melodisch niet correct gezongen. Daarna pak je het gezamenlijk en gaat het goed. Bij de heren die daarna solo gingen gaat de melodielyn weer fout op dezelfde plek. Wellicht een aandachtspuntje voor in de volgende les om dat even terug te pakken.
- f. Codes:
- g. Nima naja:
- h. Faya sitong: 'probeer iedere beweging in de hartslag te doen'
- i. Gaan staan in een cijfer: nvt
- j. Ferry: in canon. Ze zingen mooi op toon ook in de canon.
- k. Muziek: nvt
- l. Boem chicka boem:
- m. Tot ziens

Over het algemeen wordt er op toon meegezongen met mooie zangstemmen. Er valt op dat gebied dus weinig op te merken. Wellicht helpt meerdere malen complimenteren. Ook al doe je dat al wel. Er zijn een aantal lln, één of twee, die nog moeite hebben met de hartslag steady uitvoeren. Bij die lln zie je

ook dat ritmisch lastigere motieven moeilijk zijn om uit te voeren. In die daarnaast zitten pakken de draad meestal wel weer op zodat het spel door kan gaan.

6. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs?*

In deze les hebben ze vooral repertoire gekregen die ze kunnen gebruiken tijdens hun lessen. Ze moeten wel zelf inschatten wat voor welke doelgroep is want niet alle activiteiten en nummers waren geschikt voor dezelfde doelgroep.

In het evaluatiegesprek worden kort een aantal stappen doorgenomen en nagedacht over waarom dat belangrijk is.

7. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?*

Vooral beat/hartslag en ritme stonden centraal en waren verwerkt in liedjes die gezongen werden. Door de les zelf te ondergaan is zijn die muzikale vaardigheden verder ontwikkeld. Daarnaast zijn aanbod gekomen: samenwerking, canon zingen, vorm, solo zingen, ritmedomino

8. *Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?*

Wat is er geleerd voor jullie zelf en voor de leerlingen? Antw. Hartslag. oefening tellen in je hoofd tot 20 klappen we tegelijk?

Waar is de ijsbeer activiteit goed voor? Antw: solo. Waar is dat goed voor? De verschillende stappen worden normaal benadrukt.

9. *Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?*

Nee er was te weinig tijd voor. Wat versta je precies onder kern?

Graag ontvang ik feedback en daarbij ook tips over deze punten.

Specifieke vragen bij dit college:

- *Wat doe ik om de kwaliteit te verhogen van: Zingen - Maat - Ritme*

In bijna alle activiteiten werden de drie aspecten gecombineerd op verschillende manieren. Door de herhaling met variatie merk je dat de kwaliteit van alle drie verbeterd. Een voorbeeld daarvan is als je telefoon gaat. Een aantal leerling gaan de hartslag van de ringtone uitvoeren.

- *Hoe is mijn tempo bij de verschillende activiteiten?*

Het tempo is over het algemeen goed te volgen voor de leerlingen. Op momenten dat je zelf aan het denken bent gaat de vaart er een beetje uit maar zodra je het zelf weer in je hoofd hebt is het weer meteen terug.

COLLEGE 3	Datum: 18 februari 2016	Observant: Wiesje van Eersel
------------------	--------------------------------	-------------------------------------

1. Wat is er te zien aan reactie bij de studenten?

Ze reageren heel open en enthousiast. Ik weet verder niet zo goed wat ik op deze vraag moet antwoorden, is een beetje erg algemeen.

2. Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?

Vanaf het moment dat het actieve deel van de les start zijn alle studenten betrokken (omdat ze mee moeten doen met de bewegingen, dat gaat automatisch), daarvoor (in het theoretische deel) worden ze ook steeds gevraagd antwoord te geven, te reageren, maar het is niet te controleren of iedereen actief mee heeft gedacht.

3. Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?

Ik heb er niet met de stopwatch naast gezeten, maar de verhouding lijkt me op de gok zo'n beetje 65/35

4. Op wat voor momenten wordt er plezier beleefd bij de studenten? Hoe komt dat?

Bij het spelen van de spelletjes hebben de studenten zichtbaar plezier. Ze vinden de spelletjes leuk, en ook het sociale interactieve aspect. De parachute, de IJsbeer en de stokjes vinden ze geweldig. En ze kletsen en hebben lol. De sfeer is erg informeel en gezellig, maar niet echt ten koste van de inhoud. Ze zijn bezig met de liedjes en het materiaal en voelen zich vrij om te proberen, vragen te stellen. Er is duidelijk ook niveauverschil tussen de studenten.

5. Hoe is de kwaliteit van het muziek maken? Wordt daar op gelet en wat is daar het gevolg van?

Soms is het wel heel ongelijk en ze haasten enorm in de spelletjes. Daar wordt wel op gelet, door bijvoorbeeld de hartslag te gaan stampen bij 'high low', maar het klinkt (in dit lokaal) niet veel beter, aangezien het heel gehorig is, soort drummachine ;-). Soms is het tempo aanvankelijk misschien wat (te) hoog (om de kwaliteit optimaal te krijgen). Goed is wel dat er veel energie in zit.

6. Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs? (ook een erg veelomvattende vraag, 'muziekonderwijs' is een erg breed begrip, misschien iets te algemeen?)

In het theoretisch gedeelte hebben ze gehoord dat de modellessen steeds PPP van opzet zijn. Een van de studenten stelt hier ook een vraag over. Of ze het concept allemaal echt begrijpen wordt nu nog niet duidelijk.

In het praktische gedeelte heb je hen erop gewezen wanneer je wat aan het voorbereiden was, bijvoorbeeld de notatie van ta en tadi/achtsten en kwarten-ritme in IJsbeer. Hier krijgen ze dus hopelijk inzicht in de toepassing van de theorie (PPP) uit het eerste gedeelte.

Van het KVB-model zijn natuurlijk ook dingen teruggekomen in de les, maar daar heb ik je niet aan horen refereren tijdens de model-les.

7. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?*

Verschil hartslag en ritme. Vorm van een lied.

8. *Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?*

Jammer dat dit niet lukte vanwege de tijd, was benieuwd naar wat er allemaal overgekomen was. Ze hebben in elk geval veel lol gehad, vast de leukste les van hun vakkenpakket!

9. *Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?*

Graag ontvang ik feedback op bovenstaande.

Algemeen: Je zingt best veel zelf mee met de groep. Het tempo van de liedjes ligt vrij hoog en soms klinkt het dan wat haastig (misschien ook de tijdsdruk van deze les, vanwege de rommelige start). Soms klinken de liedjes ook wat mechanisch/technisch, door het overheersen van de gelopen/geklapte hartslag (ligt ook aan de akoestiek).

Bij het neerleggen van de ritmestokjes bij IJsbeer zou ik eerst wijzen op/vragen naar/laten ontdekken de herhaling van het ritme, dus niet acht hoepels neerleggen, maar twee keer vier. Iets meer van groot naar klein. Ook zou ik de studenten/leerlingen allemaal aan dezelfde kant van de hoepels zetten zodat ze allemaal in de juiste richting lezen (maar ja, beetje ruimtegebrek hier!).

Kenden de studenten alle liedjes al uit de vorige twee lessen? Zou interessant zijn om die ook te zien/de lesvoorbereidingen te kunnen inzien (startpunt/voorkennis van de studenten).

Leuke les!

COLLEGE 4	Datum: 1 maart 2016	Observant: Anouk Vinders
------------------	----------------------------	---------------------------------

1. *Wat is er te zien aan reactie bij de studenten?*

- plezier
- spelen/kind zijn
- verwarring
- meligheid
- discussie

- contact onderling
- verlegenheid/schaamte

2. *Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?*

Ja, de studenten zijn betrokken, nieuwsgierig en zijn echt leerlingen. Ze durven te spelen en laten zich meenemen door jouw activiteiten.

3. *Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?*

50/50 (denk ik!)

4. *Op wat voor momenten is er plezier te zien bij de studenten?*
zie lesbeschrijving

5. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs?*
Dit is pas te zien als ze zelf lesgeven, denk ik.

6. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?*
- Een begin gemaakt met zelfstandigheid binnen het canon zingen (kyrie). Je merkt dat de studenten dit nog moeilijk vinden en niet iedereen kende het lied goed genoeg om het al in canon te zingen.
- Als ik zo vrij mag zijn: ik denk dat steady beat, ritme, metrum en vorm een sterk onderdeel moet zijn van hun muzikale ontwikkeling, omdat ze hier nog wat 'zwakker' in zijn. Eventueel tempo wisselingen om beat te voelen (schumann game met rubato piano spel, autobus met verschillende versnellingen = claves hartslag)

7. *Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?*
Er worden geen vragen gesteld vanuit de studenten.

Nagesprek met de studenten reflectie op de les:

Marielle vraagt: hoe was het?

Student A: goed,
gelach

M: Wat heb je geleerd, wanneer had je plezier?

Student B: leerzaam met hoepels = duidelijk, kaartjes: meelezen

M: welke fase?

SB: prepare

M: waarom?

SB: noten lezen

M: er zit ook een present fase in

SB: twee stokjes op 1 beat

Tip:

Om present fase duidelijker te maken: van onbewust naar bewust maken. Eerst zijn de kinderen zich onbewust van allerlei vaardigheden die ze ontwikkelen, en als ze die beheersen laat je af en toe het bijbehorende woord vallen: bv: 'hartslag'. Dan laat je kinderen het benoemen en vervolgens vraag je kinderen het zelf te doen zonder dat jij meedoet.

M: hoe voorbereid?

S: ritme klappen, hartslag

M: dan is het makkelijke geen ingewikkelde notatie

M: hebben we een practice fase gehad?

S: blaadjes (flashcards)

M: welke moment geen plezier? Hoe was o dearie me?

S: ik snap het doel van die plaatjes, was traag (snap wel dat dit voor kinderen goed is)

M: wat ben ik daarmee voorbereiden? Waar hamerde ik op?

S: op de rusten

M: rust ervaren (dmv beweging) wat gebeurde bij kyrie eleison?

S: zangstem

M: zangstem oefenen, dit kun je met kinderen goed doen

(ik: maar wat hebben kinderen nodig om dit te kunnen? Laat hun de stapjes analyseren die je neemt om hun zover te krijgen, ze zongen niet zomaar ineens uit het niets in canon).

(= ook polyfone activiteiten)

9 *Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?*

Kern = inzicht rol als docent: stapjes voorbereiding, welke fases, plezier, eigen ervaring

Tip: Ik denk dat als je één activiteit tot in detail concreet uitwerkt met de studenten en analyseert welke stappen je hebt genomen (zoals Ewan weleens doet), de studenten meer en meer beseffen welke onderdelen de didactiek van muziek kan bevatten.

Hieronder nog een Beschrijving van de les + tips/vragen vanuit mij

1. Theorie ophalen vorige les: prepare present practice

- studenten weten het niet meer en krijgen hulp van marielle
- houding = passief
- leerlingen beschrijven wat er vorige les gebeurde met presenteren ritme (rondjes/stokjes) moeten vanuit herinnering ophalen ('rood was langer?' 'nee!')
- M zegt: vraag in de lucht laten hangen, komt vandaag nog terug
- marielle vertelt wat ze vandaag gaan doen: de studenten moeten letten op welke fase is tijdens activiteit

2. Kring, partners: hallo iedereen

- meteen klapspel, studenten zijn wat verward over wat de bedoeling is (evt. eerst gezamenlijk zingen, evt. nog voor theorie ophalen vorige les, als letterlijke muzikale start van je les?, zo nog meer voorbeeld en laat je de filosofie tot in de puntjes van je les doorsijpelen).
- heren zijn melig, lacherig, 'snap niet wat we moeten doen', na herhaling wel
- iedereen zingt op toon, beat is wat onstabiel

3. Nieuw lied: oh dearie me

Mariëlle zingt lied voor doet zelf de rust op haar knieën

- studenten zijn betrokken, door betekenis lied (tip ook iets op niet rust)
- Mariëlle vraagt meezingen: zingen goed mee (vaak genoeg geluisterd)
- uit hoofd: lukt (energie is wat laag, hoor je terug in zangstemmen)
- springen: gaat ongelijk (ze springen omhoog op moment van rust, maar je moet landen op moment van rust, dit is moeilijk, ook voor kinderen overigens!)

4. Loop in ruimte: cijfer vormen zonder te praten

- studenten zijn gemotiveerd, doen het goed zonder te praten. Hebben plezier.

111 = nieuwe opstelling voor o dearie me (geniaal!). Laat hen dit analyseren, 'hoe was de overgang naar o dearie me? Welke voordelen heeft deze manier?' (= niet praten/uitleg, flow etc.)

- draaien kwartslag (dit gaat nog niet goed omdat ze omhoog springen op het moment van de rust, daardoor spel rommelig) evt. ook leerpunt voor hen: kinderen moeten de rust echt goed voelen voordat dit spel kan doen. Leerpunt: alle stappen zijn uitgedacht en worden uitgevoerd, maar om naar de volgende stap te kunnen moet de eerste stap aan een aantal voorwaarden voldoen (kwaliteit van musiceren).

5. Kyrie eleison

- Marielle zingt voor ++ bewegingen (studenten luisteren aandachtig) vragen tekst: studenten weten het
- studenten moeten meezingen + mee bewegingen
- in tweetallen voordoen met student (marielle) draaien, student vind het ongemakkelijk
- daarna twee studenten samen (doet meteen erachter aan, daardoor flow) studenten doen het met aandacht en rust. Compliment marielle: mooi!
- twee lijnen: samen bewegingen doen, studenten lopen niet op de hartslag, vinden moeilijk: langzaam
- oefenen laatste zin: daardoor beter (plaatsing van lettergrepen niet helemaal duidelijk)
- canon zingen: dans (sterretje) (vier studenten die moeten kijken) melodie laatste zin gaat hier niet goed omdat hij te moeilijk is en er nog niet goed inzit. 4 studenten gaan kletsen en overleggen over het fenomeen. Studenten zijn nog niet zelfstandig genoeg. Tip: eerst in canon drie groepen (dit is meteen zelfstandig)

Modelles is geen modelles: voor verschillende leeftijden (wie zwemt er onderdoor en kyrie)

Marielle: je kunt je voorstellen: kinderen gaan meteen rennen (tip: daag studenten uit als kinderen te reageren en laat dan zien wat je daarmee doet)

Beloning: met parachute

Wie zwemt er onderdoor?

- plezier!
- wie kan zitten als de juf? Reageren meteen, weten wat de bedoeling is

7 kleine eendjes: studenten hebben plezier en zijn gemotiveerd

- moeder en 7 eendjes (moeder moet tikken) chaos, discussie (verkeerde kant op rennen!)

beat gevoel is niet steady, wat gehaast (evt. hier aandacht aan besteden, kwaliteit van 'musiceren', claves) echter: je complimenteert over mooie hartslag eendenpootjes (werkt in belevingswereld)

de studenten hebben lol en jij hebt ook met hen lol, het is samen ipv docent voor studenten

schudden stop (werkt! = focus)

je benoemd hard/zacht (hoeft niet, doe met lichaamstaal) → als ze dit al kennen: geef student opdracht om parachute binnen te halen

klappen 7 kleine eendjes

tip: laat rust zien met handen (doordat dit niet gebeurt, is de klap na de rust niet gelijk)

Vrij hoog tempo van alle liedjes (behalve kyrie)

Didididi da da

Deze klap je niet

- hoog tempo, daardoor slordig, je klapt vrij hard, in deze ruimte is het te luid (voor mij).

Student: 'ik kan niet tegelijk klappen en hartslag'

Twee groepen: tel groep en voordoen groep

Tip: hartslag groep en ritme groep, wissel om, daarna hartslag voeten en ritme in handen

Evt. spel: wissel om op mijn teken (= triangel, claves, hoed op/af)

Opvallend: soms ga je snel door activiteiten en stapjes heen. Waarom doe je dit? (flow?)

Ik denk dat dit heel goed is voor de vaart en concentratie, maar als de studenten het net niet kunnen verlies je concentratie omdat de volgende stap dan ook niet goed lukt.

Onduidelijkheid over neerzetten van mensen in cirkels.

Tip: vraag: hoe vaak klappen we op de rode cirkel? En in de blauwe?

jongen die al in cirkel staat zegt voor: 'hier moeten er twee in' (meisje begreep het niet)

Je gebruikte een rijke manier van presenteren ritme (niet 1 manier maar verschillende):

Presenteren ritme:

- mensen in hoepels zetten
- op bord poppetjes tekenen
- nu met stokjes in hoepel
- namen koppelen ta ta ta ta (probeer dit ook een speels aan te bieden: ta krijgt een vriendje: di)
- codes neerleggen: welke kennen we nog meer? (leuk mogen zelf bepalen), student neer laten leggen
- flashcards klappen en spreken kaarten (je telt af, studenten voeren in ander tempo uit, gehaast, alle ta's zijn net iets te kort)
- welke versjes kennen we? Repertoire koppelen aan ritmekaart

A ram sam sam sam

- stick game doorgeven (meligheid,

interessant: bij jongen donker haar gaat het niet goed, vervolgens is hij meer gefocust en lukt het wel!, ik dacht eerst dat hij geen steady beat gevoel had, maar het lukte, voor hem heel goed activiteit omdat zijn beat gevoel niet heel steady is, maar in dit spel geforceerd wordt het goed te doen door de anderen) hem eventueel niet naast andere jongen zetten ivm concentratie

- je gaat door met de volgende stap: terwijl de eerste stap nog niet goed gaat (hoe herhalen met uitdaging zonder dat activiteit verandert?, iets over kwaliteit?)

Ritme tikken op bepaald deel van lied (wat wil je hiermee?)

Studenten zijn nog heel erg zelf aan het spelen, hoe koppeling maken met hoe zij dit kunnen doen met leerlingen? Welke handige strategieën kun je hen meegeven?

Tot ziens allemaal

- canon, studenten zingen vrij luid
- beat loopt uiteen (steady beat oefenen dus, evt: tempo wisselingen dat ze moeten luisteren naar tempo van de bus = claves)

COLLEGE 5	Datum: 7 maart 2016	Observant: Anne-Christine Wemekamp
------------------	----------------------------	---

Deel 1: Feedback vragenlijst

Deel 2: TABEL observaties

Feedback op vragenlijst:

1. Wat is er te zien aan reactie bij de studenten?

Heel veel verschillende reacties op verschillende activiteiten. Wat wil je precies onderzoeken? Kun je je vragen specifieker maken qua vraagstelling, óf de vraag op een bepaald onderdeel plakken?

2. Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?

- Ja, een aantal voorbeelden hieronder. Zet deze nog meer in. Maak de onderdelen korter
- Let op je vraagstelling
- Geef ze een bril om mee te kijken: gebruik een inleiding: dit hebben we gedaan -(wat is ook alweer P P P?-, dit gaan we vandaag doen
- Geef iedereen de beurt; Betrek de studenten door steeds iemand anders een beurt te geven en niet alleen maar antwoord vanuit de groep laten roepen; anders zijn het steeds de Slimme of de Behulpzamen die het antwoord geven.
- Stel je vragen meteen na de activiteit
- Laat ze een onderdeel uitkiezen dat ze zelf kunnen uitvoeren in max 5 minuten met hun klas. Zo kunnen ze wat ze zien aan voorbeelden in jouw les koppelen aan wat ze hebben ervaren in de praktijk. Door de lesstof in de praktijk toe te passen ontstaan er (nieuwe) leervragen bij de studenten. De stof wordt relevanter voor hen.

3. Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?

Je gebruikt weinig woorden tijdens het demonsteren van de muzikale activiteiten. Er wordt veel gezongen, er zit vaart in je demonstratie.

4. Op wat voor momenten wordt er plezier beleefd bij de studenten? Hoe komt dat?

De lesactiviteiten zijn allemaal actief, met beweging. Er is soms plezier, er is te vaak ballorigheid. Zouden de studenten minder druk worden als ze de achterliggende gedachte achter de activiteit beter weten? Sommige studenten durven elkaar niet aan te kijken als ze in de kring staan. Er was een moment dat een meisje werd uitgelachen. Voor mij een teken dat ze het spannend vinden en niet altijd op hun gemak zijn met de activiteit. (wat niet wil zeggen dat je de activiteit niet moet doen!)

5. Hoe is de kwaliteit van het muziek maken? Wordt daar op gelet en wat is daar het gevolg van?

*Ze zingen mooi op toon. Ze zijn vaak niet erg strak in de maat. Dit heeft verschillende oorzaken. Zie punt 7 *muzikale vaardigheden* voor analyse en tips. Bereid de kringspelen heel goed voor. Zorg dat de stapjes klein genoeg zijn en wees pas tevreden als ze het goed uitvoeren (zorg dat hun focus op de uitvoering ligt en minder de focus op elkaar).*

6. Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs?

Ze hebben veel gezien en ervaren, maar begrijpen ze ook het achterliggende concept? Kunnen ze de hoeveelheid aan indrukken onderbrengen in framework?

Ze hebben ervaren: een lied met stokjes doorgeven, klassieke muziek met bal doorgeven, hoe je flashcards kan gebruiken, hoe dat is gelinkt aan het KVB model, hoe je vorm oefent met klassiek muziek fragment (vogel en kat), een werkvorm met claves en lopen op de ♥.

7. Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?

Het niveau van de leerlingen ligt ver boven het repertoire voor kinderen. Kyrie Eleison is goed stuk. Shostakovitsj: de bal doorgooien ook. Wanneer deze groep met kinderspelletjes niet in de maat is ligt dat aan: a. concentratie, b. de opdracht is niet duidelijk, c. de opdracht is niet logisch. Wat betreft a. concentratie: hou je vriendelijke toon, die is fantastisch! Houd ze vaker een vriendelijke spiegel voor: zie voorbeeld uit jouw les hierboven. En laat ze zelf luisteren naar de kwaliteit van hun uitvoering. Spreek ze aan op hun groepsverantwoordelijkheid. Betrek ze bij wat jij hoort en ziet.

Is het niet te veel om ook nog aan hun muzikale vaardigheden te werken in deze lessen? Om de vaardigheden van deze groep te trainen hebben ze solfege lessen nodig op niveau Muziek als vak cursus. Wat wel belangrijk is, is het niveau van uitvoeren van de activiteiten. Wees niet tevreden als het ongelijk is. Vraag om meer concentratie. En betrek ze zoals gezegd bij wat jij ziet en hoort.

8. Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?

De vragen zijn niet genoeg ingebed: geef ze aan het begin een framework, en laat het moment van terug vragen korter op de activiteit komen. 5 minuten is erg weinig om de rijkdom aan activiteiten, aanleermomenten etc te bespreken. **Tip: minder voordoen, meer tijd om te analyseren.**

9. Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?

Ik wist niet wat de kern was. Als je aan het begin hebt gezegd wat de kern was, dan heb ik het gemist. Je hebt aan het einde wel vragen gesteld. Er is geen huiswerk gegeven dat volgt op het nieuw geleerde toepassen of het nieuw geleerde onthouden.

Wat was de kern van wat ze moesten leren vandaag? Je stipt wel dingen aan, zoals wat is de link naar KVB model, dit was nou present activiteit. maar het wordt niet duidelijk ergens aan vastgehangen.

Algemene indruk: Deze studenten hebben een gedegen muzikale basis. Voor het begin van de les maakt een van de studenten een improvisatie op psalm 42. Het Kyrie Eleison wordt op toon én meerstemmig gezongen.

Vragen:

- Wat wil je de groep in de komende periode leren? Hoe meer je dit specifiek kan benoemen, hoe meer je dit specifiek kan trainen.
- wat is het huiswerk?
- hoe oefenen ze wat ze gezien hebben thuis of in hun eigen lespraktijk?

Deel 2: TABEL observaties			
			Tops en tips:
Activiteit	Concrete observatie; je zegt / je doet	Effect op de leerling(en)	
Doorgeven klap/shh	Je vraagt: Waarom zou dit goed zijn om met kinderen te doen <i>"Je moet je focussen op? Geluid"</i>	Meerdere studenten geven een antwoord. Ze zijn actief en betrokken	Goede open vraag, waar iedereen in zijn eigen bewoordingen op kan antwoorden!
Jump down turn a round	Je zingt het lied en doet de beweging. Doe maar mee met de beweging Je vertelt waar het over gaat Je laat het lied en de beweging uitvoeren in paren, met klap in de handen. Het duurt een aantal maal voor ze de beweging van het lopen en het klappen goed hebben. Je laat de groep lied en beweging oefenen Je geeft een compliment: Ik hoor hier hele goede zangstemmen en goede denkstemmen. De leerlingen zingen het spel nog eens in denkstem. ze zijn niet gelijk met hun armen op benen klappen. Je vraagt niet aan ze of het gelijk is.	De leerlingen leren het lied goed kennen. Niet alle leerlingen klappen op het juiste moment. Er ontstaat bij sommige studenten een onstuimigheid/meligheid. Ze worden ritmischer en actiever in het zingen. Ze letten zelf niet op de kwaliteit van het musiceren	Bereid de klap in handen partner voor door de beweging eerst in de kring te doen met klik in de vingers op het moment dat in het uiteindelijke spel er in de handen van partner wordt geklapt. Zo voelt iedereen de timing van de klap Vraag ze: is het ritmisch? Pietje, luister eens, en geef ons straks een cijfer voor hoe gelijk het was. (als iemand niet genoeg geconcentreerd is geef dan juist diegene de observatie beurt: zo ervaart de groep een succeservaring en leert en hoort de observant hoe het klinkt als het ritmisch gelijk wordt uitgevoerd én je hoeft de observant geen negatieve feedback te geven op zijn gedrag)
Tikke takke regen	Lopen op de hartslag Je voert steeds zelf de hartslag uit en bepaald zelf of het tempo langzamer of sneller wordt. Je zegt: De eerste maat zijn we nog erg ongelijk Je geeft een korte cue ta ta ta zing maar mee en geen actieve inademing.	De leerlingen worden volzaam en minder allert De leerlingen lopen het begin niet in de maat.	Kan je de claves aan iemand geven waarvan je weet dat deze ritmisch is en niet ballorig? Of vraag: gaan we een snelle of langzame hartslag doen: geef ze keuzes, waardoor de les meer van hun wordt. Geef een duidelijkere opmaat of een langzamere inzet, taha taha ta

	Niet alle studenten klappen het ritme		<i>Is het concept duidelijk wat het verschil tussen hartslag en ritme is? Is dit moeilijk of heeft dit met concentratie te maken? Of was de opdracht niet duidelijk geformuleerd? Het verschil tussen ♥ en ritme kunnen ervaren en uitvoeren is een van de mijlpalen die moet behaald worden met basisschool klas. Ik zou hier aandacht aan geven als je merkt dat ze niet het ritme uitvoeren maar de hartslag.</i>
Aram sam sam doorgeven stokje	Je beweegt het stokje. omhoog en langzaam naar beneden Je vertelt: we hebben nu steeds de beat gevoeld om de kinderen voor te bereiden Je zegt: Draai om van beweging bij elke zin die zich herhaalt. Je laat ze lopen en veranderen van richting als de zin zich herhaalt Niet alle leerlingen draaien op het juiste moment. Er wordt tegen elkaar aangebotsd. Ze kunnen het nog niet in de kring, je gaat terug naar de stokjes activiteit.	Het gaat niet goed, de stokjes worden niet door iedereen op de juiste manier doorgegeven. De botsing geeft veel vrolijkheid, gelach De stokjes worden niet op juiste moment doorgegeven.	Magisch moment. Prachtige concentratie! Deze groep is vrij druk. Dit was een heel fijn moment. Muzikaliteit betekent ook: focus hebben. stel meer vragen meer eigenaar van hun eigen leerproces. Mooie extra activiteit om het moment van wissel van stokjes in te oefenen. Wanneer ben je tevreden? Wanneer zijn je studenten tevreden? Geef een cijfer, ik vond dit een voldoende. Gaan we voor een goed vandaag?
Kun je dit net als ik	Je zingt het 3x Steeds met een andere activiteit. Na derde x: weet jij nog een? Een leerling zegt: zo! Het is niet helemaal duidelijk voor de studenten. Jij zegt: zing maar! Je zegt: Wat doen we eigenlijk? Iemand roept: tadi ta. Jij zegt ok.	Door het te doen wordt het voor alle leerlingen duidelijk hoe de beweging moet.	Mooi voorbeeld van de activiteit uit handen geven en de creativiteit bij de klas te leggen. Mooi en effectief. Learning by doing Goed: terugkoppelen tijdens/ meteen na de activiteit

		De andere leerlingen worden niet betrokken.	weten alle leerlingen het? Tip: zeg: we gaan kijken of het klopt. Klap het ritme samen voor en na. Zeg eventueel iets in de trent van: <i>jullie weten allemaal het antwoord, maar bij kleine kinderen is dit niet meteen het geval. Controleer het antwoord met de klas, waardoor je ook de hele klas betreft.</i>
Ritme kaarten	Welk klap ik? Je zegt: Al we kijken naar onze tentamenstof: bij welk domein hoort dit?		Goed: je geeft ze een bril om mee te kijken. Je doet 11 activiteiten in een les, die je nog verder kunt onderverdelen. Als een mens namen of plaatjes moet onthouden is het gemiddelde wat hij kan onthouden 7 objecten. Ze krijgen heel veel input. Kunnen ze alles onthouden, weten ze wat ze moeten onthouden? Dit was een heel fijn ankerpunt.
In de winter is het koud	Je zegt: Wie weet er een mooie beweging bij stoken?	De leerlingen doen actief mee.	
Kyrie	Je klapt het voor in een vrij snel tempo, weinig zwaar en licht, vrij rechtoe rechtaan. Je vraagt. Welk liedje is dit. De leerlingen lopen ietswat houterig naar voren en naar achter De leerlingen kijken elkaar niet aan. De leerlingen lopen meer als hartslag dan dans. De muziek klinkt een beetje slap gezongen, vrij metrisch	De leerlingen herkennen niet het ritme van het lied kyrie eleison.	Gebruik meer zwaar /licht als je iets voorklapt zodat de woordaccenten meer hoorbaar zijn in het ritme en klap in het tempo dat je het zou uitvoeren. Een mooi variatie die ik onlangs heb geleerd: vraag terug welke zin is dit? Kyrie leent zich hier niet voor, want het ritme is steeds het zelfde en de tekst is steeds hetzelfde. Maar bv bij aramsam sam kun je vragen: welk stukje van het lied zing/klap ik. (ook leuk met beweging bij het liedje: ze antwoorden in denkstem met beweging .) Dit lied leent zich voor waterscheppen of een andere activiteit die lijnen zingen oefent. De dans mag sierlijk en gedragen zijn, langzame stappen zetten in een vloeiende lijn (alla breve) zou bij deze muziek passen.

	Je zegt: Probeer heel goed de toon over te nemen.		Heel goed: dit is op hun niveau. Je bent duidelijk in je verwachtingen : dat ze mooi op toon zingen. Dit past ook bij het niveau van deze groep. (niet te lage verwachtingen wat betreft muzikale vaardigheden)
Kat en muis	Terwijl je de eerste het spel doet vraag je ook of ze ogen dicht kunnen doen: Met je ogen dicht, welk dier is het? De jongen is niet meer gefocussed op de muziek maar op de groep. De jongen lacht het meisje uit dat de opdracht goed snapt en de hele activiteit met ogen dicht uitvoert. Je vraagt: Wat was de extra instructie? Waarom? Wat ben je aan het voorbereiden?	Sommige leerlingen doen wel met de ogen dicht, anderen niet.	Vraag niet meteen de eerste keer met de ogen dicht. Eerste keer luisteren en beweging van jou kopiëren. Een volgende keer als iedereen zeker is dat hij/zij de opdracht begrijpt met ogen dicht. Zo kun je ook van iedereen eisen dat de ogen gesloten blijven. Ik vond de sfeer goed, maar ik zou hier misschien toch kort een punt van maken door even kort maar duidelijk te zeggen: ik vind dat niet aardig en dan meteen door met iets anders. Goed: meteen feedback na de activiteit. Let dus wel op dat je niet te grote stap neemt: 1. beweging aanleren. 2^e keer luisteren: met ogen dicht
Sjostakovitsj	De leerlingen geven de bal door. Hij wordt wel op bepaalde tel van de maat gegooid, maar niet in een vaste cadans.		Weten ze wat de bedoeling van het spel is/ hoe het moet klinken? Misschien eerst een paar keer meeklappen op benen of in handen klappen zodat de cadans bekend is, en dán de bal doorgoien.
Nabespreking	Je vraagt Wat heb je geleerd, waar heb je plezier ervaren. Waarom heb ik deze opbouw erin zitten. Een paar leerlingen benoemen wat ze geleerd hebben Je zegt: We zijn begonnen met klap doorgeven		Eerste is een hele algemene vraag. Die iedereen kan beantwoorden met iets anders. Alleen daar is nu geen tijd voor. Je zou kunnen vragen (beter : vragen of ze het opschrijven, zodat ze het zelf ook onthouden): Wat was nieuw/ wat neem je voor jezelf mee. Zo krijg je inzicht in hoe de leerling de les heeft ervaren en zijn leerproces. Het is te lang geleden om nog effectief te reflecteren op activiteit. Jij bent 100 sprongen verder, omdat je je les zo

	dit stukje misschien even terugkijken op video. Ik kan niet precies de situatie omschrijven, maar ik heb opgeschreven: Je geeft zelf antwoord: ik deed de B van Betekenis. Een leerling zegt: <i>moet je dat ook met een klas doen van 30 kinderen?</i> en: <i>Je moet dus een plan voor het hele jaar hebben</i> en: <i>Bij dat tweede ging het ook fout, met dat lopen</i>	Een leerling zegt: 'o ik dacht met die stokjes'. De leerling is actief betrokken. Denkt na over hoe zij de lesstof kan toepassen in haar eigen lessituatie. Ze dragen voorbeelden aan van eerdere momenten uit de les	gedegen hebt voorbereid en ook per onderdeel weet wat je daarmee wilde laten zien. Voor jou is het eenvoudig om terug te halen wat er is uit gevoerd en waarom. De leerlingen hebben een ander tempo. Wees daarom ook niet bang om terug te vragen: bv: waar staan die P's ook alweer voor? etc. Tip: ga niet voor hét juiste antwoord. Elk antwoord is goed. Het geeft jou inzicht in hoe de student de les heeft beleefd en het nodigt uit om antwoord te geven. Je hebt een fijne band met je leerlingen. Ze zijn betrokken bij je lessen. Tip: minder activiteiten zodat er meer tijd is om na te bespreken. Na bespreken meteen na de activiteit.
--	--	---	--

COLLEGE 6	Datum: 10 maart 2016	Observant: Emma van Dobben
------------------	-----------------------------	-----------------------------------

1. *Wat is er te zien aan reactie bij de studenten?*

Ze zijn in het begin erg timide, er komt weinig uit henzelf. Bij de activiteiten zijn ze meer betrokken en beginnen ze te lachen en meer los te komen. Er zit een stijgende lijn in naarmate de les vordert. Aan het eind als je met ze in de kring staat na de les beginnen ze ineens uit zichzelf vragen te stellen over de opdracht die ze moeten doen. Misschien kun je aan het begin van de les met een energizer beginnen, iets waardoor ze al een beetje wakker worden geschud en de musical brain wordt 'geolied.' Of meteen de model les doen zodra je begint en alle andere dingen pas daarna.

2. *Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?*

Door de muzikale activiteiten wordt wel iedereen betrokken en 'gedwongen' mee te doen en het te ervaren.

Door alleen klassikaal vragen te stellen wordt niet elke student actief betrokken, hoe controleer je dat ze het allemaal snappen? Het is makkelijk om af te wachten en iemand anders het antwoord te laten geven.

3. *Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?*

Soms leg je de activiteiten stil met uitleg, volgens mij niet nodig het is een model les dus alle andere dingen komen daarna wel.

4. *Op wat voor momenten wordt er plezier beleefd bij de studenten? Hoe komt dat?*

Bij de muzikale activiteiten beleven ze plezier, ik zie ze lachen en betrokken zijn in het spel. De instrumenten zorgen ook voor plezier. Ze worden hier gedwongen niet meer na te denken of passief te zitten maar op te gaan in het spel en ontdekken dingen op deze manier over henzelf en anderen, groepsproces.

5. *Hoe is de kwaliteit van het muziek maken? Wordt daar op gelet en wat is daar het gevolg van?*

Ik hoor je vaak zeggen, 'mooie zangstem', wat is dit? Weten ze dat? Je zingt ook alles mee, laat ze vaker alleen zingen en luister naar de kwaliteit. Ze zingen best makkelijk en zijn het zo te horen gewend, ze zijn er niet 'bang' voor. Ritmisch zijn ze iets minder ontwikkeld dat zie je in o.a. de stokken doorgeven op het lied.

6. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs?*

Ze leren veel liedjes en activiteiten, vooral over de opbouw van het gebruik van instrumenten, 3xP, KVB model. Kunnen ze dit ook inzetten in hun lespraktijk? Snappen ze het genoeg om zelf om te vormen of gaan ze alleen jou kopiëren. Is dat erg?

7. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?*

Tijdens de activiteiten leren ze over hun eigen muzikale vaardigheden en die van anderen. Je zou ze misschien nog meer bewust van kunnen maken door hen zelf te laten luisteren en kritisch te zijn. Bv door in groepen te laten zingen.

8. *Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?*

9. *Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?*

Er komt nog veel uit jou qua antwoorden. Een paar studenten antwoorden wel maar heel summier, een paar woorden. Kun je ze bv in groepjes laten werken om antwoorden te krijgen op een paar vragen die je op het bord schrijft. Daarna nabespreken wat elk groepje dacht over de model les. Of misschien werkt het al als je niet iemand met een vinger de beurt geeft maar zomaar iemand, dan weten ze dat zij misschien ook straks iets moeten zeggen en dus actief moeten worden...

COLLEGE 7	Datum: 15 maart 2016	Observant: Merit Verbeij
------------------	-----------------------------	---------------------------------

1. *Wat is er te zien aan reactie bij de studenten tijdens de activiteiten?*

Ik weet niet precies hoe je deze vraag bedoeld. Je ziet dat ze meedoen en betrokken zijn, ze doen wat je van ze vraagt. Ik zie inderdaad geen groot vuur branden zoals je zelf in je mail al beschreef toch vind ik het al heel wat dat ze het allemaal doen en dat ze op toon zingen. Ze ontdekken tijdens de activiteit veel en je merkt dat ze een docentenopleiding doen want er is veel ruimte voor pedagogische complimenten, kleine stapjes, uitleggen etc.

2. *Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?*

Doordat er begonnen wordt met praten, docent schrijft, maken sommige studenten op mij een inactieve indruk. Mij valt vooral op dat de jongen niet meedoet. Het opschrijven van wat ze al weten lijkt van ver te moeten komen, wat logisch is want ze zijn de rest van de week met andere dingen bezig waarschijnlijk.

Ik vroeg me af: Hoe relateren zij het KVB model aan het PPP model? Wat is hun leidraad voor het kiezen van repertoire en het maken van een muziekles/activiteit.

Er wordt veel gepraat tijdens de les door jou en een klein beetje door de studenten. Ik kan me voorstellen dat als ze bij ieder stukje feedback het direct opnieuw moeten uitvoeren, of als jij een oplossing geeft en het voordoet maar het dan ook nog een keer door een student laten doen jij kunt checken of ze je echt begrijpen. Duurt misschien langer maar dan hoef je misschien uiteindelijk minder te herhalen? Opschrijven van bijvoorbeeld “nadenken over organisatie” is 1 ding maar het zelf “doen” is misschien nog wel beter voor het lijfelijk geheugen en voor het oplossingsgericht zoeken over de organisatie van je les. Hoe leuk zou het zijn als ze daar zelf creatief in worden, nu blijft dat een beetje een trucje wat ze van jou hebben gezien, prima voor het begin maar juist omdat het van die denkers zijn hebben ze baat bij veel dingen uitproberen, foutje maakt niet uit: nog een keer proberen. Het

is misschien een manier van leren waar ze aan moeten wennen maar ik spreek uit ervaring dat ik als denker juist aan die andere manier van werken heel erg veel heb gehad.

Het was ook mooi om te zien dat de jongen iedere keer als er werd geschreven of gesproken in zijn lichaamstaal liet zien dat hij afhaakte. Soms pakte hij letterlijk zijn telefoon terwijl jij dingen op het bord schreef. Ik weet niet of dat komt doordat hij ziek was maar het zou interessant zijn om ze nog meer uit te dagen. Misschien een keer iets muzikaal op hun niveau doen zodat ze beseffen wat ze in verhouding eigenlijk van de kinderen vragen.

3. Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?

In de eerste 10min is hallo iedereen 5 of 6 keer gezongen, voor de rest klonk er stilte of gesprek. Voor mij is het doorgeven van een klap, stamp of stokje niet echt muziek maar daar kunnen we over van mening verschillen natuurlijk. Ik denk dat het ongeveer 50% was.

4. Op wat voor momenten wordt er plezier beleefd bij de studenten? Hoe komt dat?

Op het moment dat ze actief bezig zijn met elkaar. Alle studenten worden betrokken bij de uiteindelijk klinkende muziek. Als er muziek klinkt, als ze muzikaal worden uitgedaagd. En als er een kwartje valt over bijvoorbeeld het solo zingen en hoe je kinderen betrokken kunt krijgen. Doordat de link werd getrokken naar henzelf en hoe zij zich voelen als ze solo moeten zingen kwam er inlevingsvermogen bij over hoe de kinderen dat ervaren. Dat vond ik een heel mooi moment.

5. Hoe is de kwaliteit van het muziek maken? Wordt daar op gelet en wat is daar het gevolg van?

De zang is goed op toon en duidelijk. Het klapspel rond minuut 8 was mij niet duidelijk wat het muzikale doel zowel voor de docent of van de activiteit was. Misschien dat als duidelijker is wat de vaardigheid is die gevraagd wordt van de kinderen het ook duidelijker is wat de docent kan zeggen om ze “aan” te krijgen (feedback van jou op student).

Tijdens het zingen van nima naja werd de puls gestampt, dit was niet heel steady en strak. Vlak daarvoor waren ze met ritmes bezig geweest en het doorgeven in de voeten, dit zou ermee te maken kunnen hebben dat het daarna minder strak was. Sommige studenten zingen met hun armen over elkaar, dit is denk ik niet heel bevorderlijk voor hun zang. De zang bij nima naja klonk wat hard en met weinig gevoel voor frasering. Dat is misschien iets waar nog iets op te winnen valt voor henzelf: het muzikaal voorzingen van zo’n lied. Terwijl ik wel zie dat ze tijdens het zingen van een lied de kring rondkijken, ze hebben dus wel besef van wat ze overdragen. Ik denk dat ze als ze nog meer een klankideaal in hun oren hebben en zelf een beter besef krijgen van wat kwaliteit is in muziek ze ook kritisch kunnen zijn op de muziek die klinkt tijdens het uitvoeren van de spellen. Het komt dan even verder dan de pedagogische/didactische stappen maar gaat echt over muziek. Dat hebben ze mijn inziens nog wel nodig.

6. Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs?

Lastig te zeggen omdat veel informatie over wat jij belangrijk vindt over muziekonderwijs via het zeggen werd overgebracht. Bijvoorbeeld de toon nemen bij Hallo iedereen, als de studenten het zelf moeten doen ervaren ze nog beter hoe belangrijk het is en wat ze er dus eigenlijk voor moet kunnen. Er worden veel tips gegeven over het praktische lesgeven. Dat geeft ze houvast en kunnen ze gebruiken in hun praktijk. Met muziekonderwijs denk ik dat je het grotere plaatje bedoelt? Waar gaat het over, waarom kiezen we hier voor, etc. Het meta-kijken is misschien ook nog te hoog gegrepen voor hen en heeft ook te maken met die diepere laag over wat is dan echte kwalitatieve muziek en waarom willen en moeten we dat onze kinderen kunnen laten ervaren en begrijpen via deze activiteiten.

7. Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?

Ik vroeg me af of de “kom maar in de kring” bedoeld is als drms. Soms hoorde ik andere intervallen of zelfs een hele andere melodie. Of bijvoorbeeld bij de tweede student pakte ze een e, vervolgens zette ze in op een b en zong ze b c# d# e f#. Tijdens de moeilijke oefening van Nima Naja zingen en het ritme doorgeven bleek dat ze dat niet helemaal konden allemaal. In de nabespreking werd iets gezegd over de muzikale kennis: ik weet niet precies of zij ervaren hebben wat het betekend om 4 hartslagen in een maat te voelen. Je hebt het voorgedaan en heel duidelijk met een mooie slag maar ze hebben het niet ervaren in hun lijf. Bij A ram sam sam viel me op dat hij eerst oefende dat het stokje op de “ram” werd neergelegd, vervolgens benoemde jij dat de “pak” ook op een beat moet zijn en toen werd de “ram” ineens een “pak op”. Dit hadden ze zelf verder niet door, is denk ik ook niet erg maar ik gebruik voor mezelf altijd de maatstaf dat de grote hartslag een “leg neer” moet zijn omdat die nog sterker is dan een pak op: heeft minder geluid. Dit gebeurt allemaal op een onbewust level bij de studenten. Ik denk dat dit voor de meeste vaardigheden goed is maar dat er wel momenten mogen zijn dat je even benoemt waar er nog beter kwaliteit kan worden behaald. Als ze het niet bij zichzelf ervaren zullen ze het ook niet bij de kinderen kunnen horen.

8. Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?

Sommige zijn vrij sturend: “Wat vond je van het zingen?”, ik denk dat dit goed is want jij hebt een bepaald leerdoel voor ogen namelijk dat ze leren luisteren naar het zingen. Dit is dus wat mij betreft alleen maar goed. Soms lijkt het alsof wanneer de vragen meer open worden er minder uit de studenten zelf komt. Misschien dat ze in deze fase nog meer sturende vragen nodig hebben en het is goed dat je – als er niks komt – je zelf het antwoord geeft. Dit lijkt me ook het aller moeilijkste van jou vak. Hoe stel je die vragen die de studenten leidt naar datgene wat ze moeten leren zonder dat je het antwoord al geeft of te expliciet stuurt.

9. Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?

Bij het nabespreken van de IJsbeer bleek uit de reactie van de studenten dat het “solozang” idee goed was aangekomen. Jou vraag: Wat kan jou reactie als leerkracht zijn, heeft daar zeker toe bijgedragen. Je gaf het antwoord niet weg maar liet hen met een – in mijn ogen – hele belangrijker pedagogische vaardigheid (die ze overigens tijdens de activiteit niet liet zien bij de solo) kennismaken. Dit is iets wat iedere leerkracht muziek of groep zich kan voorstellen en ook in zich heeft dus het is ergens ook logisch dat ze ermee komen maar ik denk dat het heel belangrijk is dat ze dat stukje meenemen:

zangkwaliteit, hoe zing je met kinderen, hoe zet je ze aan tot zingen, etc. Het nagesprek was wat mij betreft in verhouding te veel “geven” vanuit jou en te veel “ontvangen” vanuit de studenten. Hoe je het precies moet doen weet ik niet maar ik vraag me af of er andere manieren zijn om ze actiever te laten ervaren wat er nou eigenlijk precies gebeurt en waarom.

Graag ontvang ik feedback en daarbij ook tips over deze punten.

Specifieke vraag bij dit college:

- *Hoe wordt de feedback opgepakt door de studenten? Worden ze enigszins toegerust voor hun eigen praktijk? Zo ja hoe, zo nee hoe komt dat?*

Bij Hallo iedereen: gaf je uitleg van een lln in het midden. Dit was goed om te benoemen want dit is een behoorlijke uitdaging voor kinderen en voor de docent om goed te kunnen. Misschien dat je er dan juist direct even op moet reageren en niet moet wachten tot later maar een oplossing moet laten verzinnen zodat het beter blijft hangen. Dit kan natuurlijk heel erg per moment verschillen of het werkt of niet en het is goed dat je een duidelijke keuze daarin maakt.

Er worden hele praktische tips gegeven zoals: niet te veel meezingen, let op de zangkwaliteit. Ik denk dat het heel erg goed is dat je daar de nadruk op legt, dit is behapbaar en iets wat voor hen ook te ervaren is ook al hebben ze geen muzikale vooropleiding. Wat me opviel was dat een van de studenten zei: “ik hoor al hele goede zangstemmen. Probeer er nog iets beter op te letten” en toen dacht ik: hebben zij een klankideaal wat betreft een zangstem, hebben ze een mooie zangstem in hun oren. Niet alleen dat ze weten dat een zangstem op toon is en mooi rond etc. Maar dat ze ook weten hoe dat dan klinkt? En wat ze nog gericht kunnen zeggen om dat te verbeteren.

Fijn dat je vroeg tijdens het opschrijven van de studenten wat ze dan opschrijven, daar was ik zelf ook erg benieuwd naar.

Ik vroeg me af: op een gegeven moment zeg je: de eerste toon van het liedje staat in het boek. Dit was toen de jongen A ram sam sam te hoog had ingezet. Denk je dat het haalbaar is voor de studenten om daarin ook te durven kiezen voor een toonsoort die beter bij hun groepen past. Voor mijn kinderen is de toonsoort uit het boek maar zelden echt goed namelijk. Omdat ze bij zichzelf ervaren wat te hoog of te laag is kunnen ze dat misschien ook wel horen bij hun klassen. Hiervoor zouden ze nog meer musicianshipskills moeten ontwikkelen en dus ook veel activiteiten moeten doen die misschien simpel beginnen zodat ze die in de klas kunnen nabootsen maar dat ze ook ervaren hoe deze activiteiten in een gevorderde groep gaan en dat ze zelf worden uitgedaagd.

COLLEGE 8	Datum: 16 maart 2016	Observant: Mieke van Dael
------------------	-----------------------------	----------------------------------

1. *Wat is er te zien aan reactie bij de studenten tijdens de activiteiten?*
Plezier, betrokkenheid, concentratie

2. *Wordt door deze lesopzet elke student actief betrokken? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe komt dat?*

Ja, ze doen allemaal mee met de activiteiten en er zijn 3 studenten die een beurt krijgen als docent.

3. *Wat is de verhouding tussen uitleggen in woorden en het klinken van muziek?*

De helft van de les klinkt er muziek en ongeveer de andere helft wordt er uitgelegd en geschreven. studenten worden aangezet om eigenaarschap over hun eigen leerproces te nemen oa door de opdracht om op te schrijven wat ze gedaan en geleerd hebben, studenten wordt gevraagd zelf feedback te geven op eigen handelen. Doordat de feedback ook tijdens de activiteit gegeven wordt, kunnen ze het zelf gelijk al toepassen.

4. *Op wat voor momenten wordt er plezier beleefd bij de studenten? Hoe komt dat?*

Tijdens de activiteiten, de singing games, tijdens sommige feedbackmomenten, tijdens het klappen van ritme's en takadimiseren

5. *Hoe is de kwaliteit van het muziek maken? Wordt daar op gelet en wat is daar het gevolg van?*

Er wordt benoemd wat een mooie zangstem is, er wordt gevraagd om precies tegelijk te klappen met de woorden(gelijkheid)

6. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd over muziekonderwijs?*

Realiseer je dat je elke keer de kwaliteit terugvraagt, bv doorgaan van hartslag, tekst helpt bij onthouden.

Wat is een mooie zangstem, waarom stel je een vraag, aan het begin heel duidelijk zijn, wat doe je als leerkracht anders

7. *Wat hebben de studenten daadwerkelijk geleerd voor hun eigen muzikale vaardigheden?*

Aangeven begin lied dmv een gezongen intro, bij ritmespel met flashkaarten e instrumenten dat ze klaar moeten gaan zitten met hun instrument. Klappen van flashkaarten, ontwikkelen van ritmetaal

8. *Tijdens het nabespreken: wat voor vragen worden er gesteld? Zijn ze open genoeg?*

nvt

9. *Komen we tot de kern in het nagesprek? Zo ja, door welke vragen? Zo nee, welke vragen houden dat tegen?*

nvt

Graag ontvang ik feedback en daarbij ook tips over deze punten.

Specifieke vraag bij dit college:

- *Hoe wordt de feedback opgepakt door de studenten? Worden ze enigszins toegerust voor hun eigen praktijk? Zo ja hoe, zo nee hoe komt dat?*

De feedback wordt goed opgepakt, ze begrijpen waar het over gaat. Vind het een beetje lastig om te oordelen of ze uitgerust worden voor hun eigen praktijk, omdat ik niet weet wat er van hun wordt verwacht in hun eigen praktijk. Ze leren de basisbeginselen van een degelijke muziekles. Ze leren waar een muziekles over zou moeten gaan. Samen musiceren.

Appendix 9 – Reflections of the students

COLLEGE 1	Datum: 8 februari 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	-------------------------------	--

Als eerste reactie in het gesprek na de vraag: 'wat vond je van het college wat betreft opzet, eerst de model les en dan bespreken?' zei st2 gelijk: ik vond dingen doen heel erg leuk. Vooral omdat het zo vloeiend in elkaar overliep en je bent dan continu bezig. Dan blijf je lekker in de flow. Het verhoogt je betrokkenheid.

MH; kon je het allemaal volgen?

St1: Ja, over het algemeen vind ik het lastiger dan de groep en kijk je dingen af. Voor kinderen die mogelijk zich minder muzikaal voelen: zolang de plezier factor aanwezig is, hoeft dit geen enkel probleem te zijn. Juist om dat we de dingen ook herhalen, dan doen de eerste keer mogelijk 3 mensen mee, ik kijk nog even wat er gebeurt, maar daarna hobbelt ik ook mee en snap je het best gauw. Dan heb je het naar je zin en iedereen om je heen hoeft het dan niet te zien. Dan is het geen enkel probleem.

S2: Vooral die oefeningen waarbij je met je ene hand iets anders moet doen dan met je andere hand, die gaan mis. Maar dat doe je dan niet heel de les. Dus afwisseling was belangrijk. Maar je ziet dat ook mensen die muzikaal zijn, er ook soms moeite mee hebben.

S3: Ik doe veel met muziek. Maar het is zo totaal anders, dat ik het soms ook lastig vond. Bepaalde dingen wel in mijn lijf, maar lang niet alles.

MH: gevoel dat je iets geleerd hebt op muzikaal gebied?

S3: Ja, zelf vooral bezig met melodieën, samenspel en luisteren naar muziek. Dit is meer ritme en maat. Dan denk je; o ja, dat bestaat ook nog. Ik kan niet zomaar met mijn viool aan komen zetten van 'nou jongens, we gaan nu flink wat muziek leren'. Dat moet anders. Dus ik leer heel erg veel. Ik leer vooral op het gebied van hoe ik het op kinderen moet overbrengen.

MH: heb je dan het gevoel dat je hoe het nu gegaan is, dat je dat mee kan nemen naar de praktijk? Of mis je nog dingen? Ik mis nog wel in mijn eigen vaardigheid dingen. Ik vind het heel leuk en zou het graag een keer willen doen, maar zou het nu nog niet durven. De praktijk met name op het gebied van hoe je de reactie van de kinderen moet stroomlijnen, is nog verdraaid lastig.

S2: Nu opeens geleerd wat maat is. Vroeger op koor gezeten, altijd mee te tikken met mijn voet en nu heb ik dus pas geleerd dat ik dus altijd de maat aan het meetikken was.

MH: Hoe komt het dat je het nu ineens doorkrijgt?

S2: Nu krijgt het beestje een naampje. Terwijl we nog niet eens over maat hebben gesproken, maar over hartslag. Maar dat was eerder al eens gekoppeld aan maat. Ik leer nu te onderscheiden 'wat is nu wat'. Ik leer ook heel erg van het zelf aan leren. Wat we voor stage moesten doen, een liedje aanleren. Daar leer ik heel veel van. Hoe komt het nu, waarom liep het nu niet zo?

Eigen vaardigheden gaan ook wel vooruit. Uit afgelopen college niet aanwijsbaar iets wat ik vóór het college nog niet kan en daarna wel. Maar wel het gevoel dat het vooruit gaat. Door het oefenen maakt het dat je het uiteindelijk kan. Je merkt dat je regelmatig moet oefenen om er uiteindelijk heel goed in te zijn. Dus ik denk wel dat ik er van leer.

St 1: Door nagesprek zal je waarschijnlijk voor jezelf er ook meer van opsteken voor toetsing en het leerrendement. Zeker ook geleerd in het college. Nu meer zicht op maat en ritme. In het eerste college niet aanwijsbaar dingen waarin ik gegroeid ben. Gewoon door te doen, wordt het beter. Ik denk wel bijv het meeklappen. Dat is nu duidelijker geworden wat je kan doen en hoe dat gaat.

MH geeft terug dat bij het namenspel nog niet alles in de maat was en dat je struikelde, maar bij bal overgooien, s1 keurig in de maat.

Student 1 geeft terug: ik zou gegroeid kunnen zijn, maar namenspel vond ik heel moeilijk en met die bal makkelijk en leuk.

MH; bij welke activiteit ervaarde je joy en wilde je proberen het zo goed mogelijk en zo mooi mogelijk muzikaal te doen?

S1: Toen met de bal stuiteren. Dat is echt leuk. Op een gegeven moment voel je hem echt. Bal geeft voor jongens wel meer enthousiasme dan gewoon het klappen en knippen. Wel weet ik nog dat als je knipt of klapt, dat ik minder het gevoel heb dat je op de beat zit, dan bij de stuit van de bal. Stampen is ook makkelijker. Op één of ander manier een zwaarder geluid en dan kan ik hem beter koppelen.

S2: Ik vond alles wel leuk. Maar vooral toen we dat namenspel gingen doen, vond ik het minder leuk, omdat het echt niet lukte. Ik merkte dat ik meteen dacht van: nou, volgende...

MH zegt; oefening kan dus te moeilijk zijn, waardoor je dus een stuk plezier weghaalt, waardoor het stukje van het slagen van de muzikaliteit ook wegneemt.

S3: Ik vond eigenlijk alles wel leuk. En ook dat laatste; dat met z'n allen dansen met 'A boat a boat' ook wel erg leuk. Precies tegelijk. Met z'n allen dezelfde beweging. Echt leuk!

S1: ja dat vond ik wat minder. Ook wel leuk, maar lastiger om precies hetzelfde te doen als iedereen. De neiging komt op om dan net iets anders te lopen dan rest. Gewoon het klierderige. Kan me voorstellen dat er 2 of 3 jongetjes in de klas dat ook hebben. Maar als blijkt dat de beweging uiteindelijk heel mooi past bij de muziek, zal dat wel triggeren om het uiteindelijk toch wel goed te doen.

MH: dus het is de kunst om het dan vanuit de schoonheid van de muziek te brengen.

S3: Als je voelt dat die bewegingen kloppen, ga je je best doen om het op de muziek te laten doen. Maar als je daar al wat meer moeite mee hebt, om dat te ontdekken dan heb je dat natuurlijk al veel sneller. Ik heb altijd bij muziek dat ik voel dat mijn hele lijf wil meebewegen. Dat vind ik heerlijk als je het daarin kwijt kan.

MH; daarom vind ik het ook zo belangrijk dat je in het muziek maken je hele lijf gebruikt.

MH: wil je nog iets kwijt, tips of tops of wat dan ook?

S1: wel super goed hoe het lekker in elkaar overliep hoor. Geweldig.

MH; zou je jezelf dat ook zien doen?.

St1: oh nee, maar ik zou het heel graag willen. Dan moet je het wel heel goed op een rijtje hebben hoor.

MH: wat denk je daarvoor nodig te hebben dan?

St1: heel goed aan moeten voelen van 'nu ga ik naar de volgende'. Het is denk ik ook een stukje improviseren. Van oké, dit vinden ze moeilijk of niet zo leuk, en dan ga je verder. Dus je moet op een rij hebben, wat doe ik. En ook wat op elkaar volgt. Ik zou eerst het één doen. Dan van 'oké, nu gaan we naar het tweede'. Maar het liep allemaal vloeiend in elkaar over.

MH: dus misschien helpt het als ik jullie ook een keer mijn voorbereiding laat zien. Ja, zeker.

St 2: ja, je moet sowieso zelf de liedjes kennen en ook zelf de vaardigheden onder de knie hebben, zodat jij zelf in ieder geval niet in de war raakt. Ik moet zelf iets eerst goed kunnen doen, voordat ik het met kinderen kan doen.

S3: kan het wel zoveel activiteiten achter elkaar en niet gewoon 1 lied?

MH: als dat ene lied net moeilijk is of bepaalde kinderen vinden het niet leuk, dan steek je veel tijd in het aanleren e.d. Maar juist het genieten van de schoonheid van de muziek of iets moois uit het liedje, daar is dan veel minder tijd voor. Beter om allerlei liedjes kort te behandelen en 4 à 5 keer aanbieden, en dan kan je hem steeds mooi zingen en ook weer uitbouwen waardoor het nog mooier wordt. Juist elke keer iets kort, houdt flow in de les en betrokkenheid hoog. Veel meer dingen kort. En dus ook veel herhaling. Dan zijn de kinderen veel meer aan het leren, onbewust ook vaak.

COLLEGE 2	Datum: 16 februari 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	--------------------------------	--

S3 was ziek tijdens het college en het gesprek.

MH: 4 vragen

- Hoe heb je het ervaren?
- Wanneer had je vooral joy momenten?
- Wat heb je geleerd ten opzicht van je eigen muzikale vaardigheden?
- Wat heb je geleerd als meester of juf.

S1: Ik vond het heel erg leuk weer. Genoten van het moment dat we dat moeilijke aan begin nu konden.

S2: ja, dat gaf een extra yes-gevoel, omdat dat de vorige keer niet lukte.

S1: heel leuk, dat vond ik echt héél leuk. Eigen vaardigheden heb ik nu het idee dat ik meer dingen kon combineren, terwijl ik naar de muziek luisterde. Dat is echt bizar hoor, veel meer dan 2 lessen geleden.

S2: ja, dat herken ik ook ja.

MH: en als je dat wilt vertalen naar hoe je dus met kinderen muziekles moet doen?

S1: gewoon doen. En met die pop vond ik ook heel leuk.

S2: Ja, met die pop merk je dat mensen dan toch opeens gaan zingen, terwijl je dat anders toch niet zo snel doet.

MH: dus bij belevingswereld aansluiten blijft altijd heel belangrijk.

S2: en het heen en weer lopen met 'A boat' in zo'n sterretje, vond ik ook heel leuk. Ik weet niet, dat voel je gewoon in je lijf, lekker kinderlijk dom ofzo, maar dat is gewoon leuk.

MH: ja, ingewikkeldere dansvorm dat blijft toch intrigerend werken.

En had jij nog steeds dat gevoel wat je de vorige keer zei dat je juist wat anders wilt doen, dan de rest?

S1: Nee, omdat ik het nu veel beter voel. Ik voel nu meer aan 'je moet nu zo lopen'. Dat is echt zo. En dan stap je met de groep mee.

MH: je hebt natuurlijk een stukje verantwoordelijkheid om samen met je partner het goed te laten verlopen.

S1: ja, helemaal als je met z'n tweeën bent. In een groep kan je nog eerder stangen, maar nu niet meer. Dan dupeer je meteen de ander.

S2: nee dat is dan niet leuk voor die ander. In de groep zijn er nog 10 mensen waar die ander op kan leunen.

Maar ik vind het wel grappig om te merken dat als het mislukt het meteen veel minder leuk is, dan als het wel lukt. Dat viel bij mij echt weer op. Ik liep ergens mis, en dan lukte het even niet meer. En dan gaat het te snel om het weer mee te pakken met de rest. Dat kan pas de volgende keer dat we opnieuw beginnen. En dan heb ik snel zo iets van 'nou ja, ga maar weer gauw door'. Dat is dan gelijk minder leuk.

Bij dat muziekstuk luisteren is dat ook een beetje zo. Je moet al zo snel weer iets verzinnen.

MH: maar je deed het wel heel goed en je bracht zelfs hele nieuwe ideeën in.

S2: ja, dat komt omdat ik eerst een bekend gebaar deed en dan heb je even tijd om na te denken. Daarna moet je ook een beetje impulsief doen. Dus ja, dat gaat dan ook wel weer.

MH: waarom zou ik die oefening erin hebben zitten? Kan je dat zelf eruit filteren?

S1: gewoon weer trainen om snel te schakelen. Meer dingen tegelijk te doen.

S2; en ook iedereen apart de leider laten zijn over de maat.

MH: ook stukje vrije expressie. Creativiteit. Je hebt de structuur van de 4x4 hartslagen. En daarbinnen kan je allerlei dingen zelf verzinnen. We hadden vandaag wel meer dingen in de vrije ruimte. Hoe hebben jullie dat ervaren?

S2: iedereen bleek ook die eerste keer toch een beetje in de buurt.

MH: je bent toch onderdeel van de groep.

S2: ja, je moet op die ander letten om de hand te schudden.

MH: welke dingen van de les zou je zo 1 op 1 zien zitten om in je stage te doen?

S1: met die pop. Als je bij de kleuters zit, ja, dat ga ik doen. Daar heb ik nu al zin in, met een knuffelbeer ofzo. Leuk!

S2: ik wel denk dat liedje met die bal doorgeven. De nieuwe buitenlandse liedje. Dat vond ik heel leuk ofzo.

S1: ja, dan zou ik het wel doen met een kleinere bal.

S2: juist zo'n grote bal is juist heel tastbaar.

MH: denk je dat het allen bij Faja sitong past.?

S2; nee, dat past denk ik ook wel bij andere liedjes. Maar ik dacht wel: hé, dat zou ik zo op school doen.

MH: ja, je kunt het met elk liedje doen. Het is gewoon op de heart beat doorgeven.

S2: en ik vond het ook wel leuk dat u vroeg dat we bij de herhaling de bal van richting moesten laten veranderen. Dan ging je op de tekst letten. Een soort trucje om ons af te leiden van de beat en de tekst te leren.

MH: hoe heb je het ritme domino ervaren?

S1: ook leuk. Wel moeilijk. Maar wel leuk dat je het eerst alleen doet en dan met het liedje. Vond ik wel leuk. Dan zit je in die flow.

MH: je merkte ook; ging het altijd goed? Nee, wat was het bijvoorbeeld wat er niet altijd goed ging? Kan je dat analyseren?

S2: vooral dat als iemand het liedjes nog aan het zingen was, je niet helemaal hoorde wat het ritme was.

MH: ja, het is eigenlijk ritme waar je mee bezig bent, maar toch onder die hartslag. En soms sloeg men een hartslag over, of begon met later, en dan klopte het niet helemaal meer met het liedje. De structuur van die 4 hartslagen, daarbinnen kan je dan weer allerlei dingen doen.

Dus als je zegt 'het plezier', heb je dan nog momenten dat je zeg van 'nee, toen geen plezier'.

S2; ja, dan even toen het moeilijk was met die beweging verzinnen.

S1: ja, wie kan zitten als de juf vind ik ook niet zo leuk. Gewoon veels te makkelijk.

MH: nee? Wat zou de functie van het lied zijn? Eigenlijk heeft het helemaal geen direct muzikaal doel. Maar het is vooral om de klas op een positie te brengen op een muzikale wijze voor een volgende activiteit. (MH legt uit waar het voor bedoeld is, met voorbeelden).

S1: oh, oké... dat is wel handig ja.

MH: ja dus puur om te stroomlijnen van het één naar het ander. Het enige doel wat je daarmee hebt. Maar omdat het een muziekles, zoveel mogelijk non-verbaal, geef ik die instructie dus op muzikale wijze.

S1: maar dat kan je niet zomaar doen in een grote groep waar je niet in een kring zit. Dan moet je muziek geven in een muzieklokaal. Ik bedoel, heel veel klassen hebben gewoon muziek achter hun tafeltje. En dan zijn zulk soort dingen heel moeilijk.

MH: ja klopt. Maar dan zou je bijv wel als ze aan het kletsen zijn hetzelfde kunnen doen, terwijl je aan je oren trekt. Dat ze even vanuit hun ongeconcentreerde houding ineens gefocust raken op wat daar gebeurt.

S2: wie kan staan zoals ik?, dat kan dan voor meesters.

MH: hoe heb je het aanleren van nieuwe liedjes ervaren? Er waren best wel weer wat nieuwe liederen.

S2: ja, dat is grappig, want je leert best wel veel in één les. En ik kan nu niet al die liedjes in één keer zingen, maar het zit nog wel een beetje in je geheugen. Als ik het hoor, kan ik het wel meezingen. Wel grappig hoe snel dat gaat. Want je leert eigenlijk heel veel in een uur.

MH: hoe moedigde ik studenten aan om toch mee te zingen?

S1: non-verbaal, met je ogen. Daar zit natuurlijk heel veel expressie in. Maar doordat je kijkt, gaat het heel van zelf van 'o ja, je mag gewoon meezingen'.

MH: leuk, we laten het hierbij. Zelf nog dingen aan toe te voegen?

S1: is het voor u niet speciaal heel lekker dat we maar met 10 zijn? Dit zou moeilijker zijn met 25 denk ik.

MH; ja, 10 is lekker, maar 25 kan ook. Dan de tafels verder aan de kant enzo.

S1: nu komt iedereen wel aan de beurt in de les, maar anders wordt dat lastig.

MH: Ja, klopt. Maar bij deze kleinere klas is het wel handig dat je de namen sneller kent.

COLLEGE 3	Datum: 18 februari 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	--------------------------------	--

Er is vanwege de bijzondere omstandigheden van de les niet een gesprek geweest, maar de studenten hebben per mail gereageerd op drie vragen:

- Op wat voor momenten was er echt 'joy' en wat voor momenten niet?
- Wat heb je geleerd op het gebied van je eigen muzikale vaardigheid?
- Wat heb je geleerd op het gebied van je leerkracht vaardigheden?

S1:

Deze les was uniek! Ik vond het heel goed hoe u omging met de lokaalwijziging en het feit dat wij allen, per ongeluk, te laat waren. Rustige intro met theorie, en daarna oefenen met praktijk.

Een echt joymoment was voor mij met het parachute net (omdat dit leuk en nieuw was), en de herhaling van het liedje met de ijsbeer (die ik erg goed kon!!)

Ik vond in deze les niet echt een niet-joy moment. Dit heeft er natuurlijk mee te maken dat ik deze les kwalitatief aan kon. Deze les werkten we vooral met thema's waarmee we eerder werkten..

In deze les heb ik vooral persoonlijk geoefend met ritme weer, en de lengten van noten e.d. Met name thema's herhaald waarmee we al eerder begonnen waren.

Ik heb deze les geleerd op het gebied van mijn eigen leerkracht vaardigheid hoe ik de Prepare-fase in zet; dat je een les begint met het terloops blootstellen aan de materialen of werkvormen of liedjes.. Erg leuk hoe je hier ook kunt aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen!

S2:

Ten eerste; inderdaad, het lokaal was niet ideaal, maar daar kunt u weinig aan doen:-)

-Wat ik een heel leuk moment vond was toen u dat grote zeil erbij pakte. Dat was iets heel nieuws, het maakte veel geluid door het geritsel, het gaf heel fysiek hoog en laag aan. Ik merkte aan de rest dat zij het ook echt leuk vonden.

-Wat voor de beleving ook heel leuk was waren de ijsbergen. Ik merkte alleen wel dat, toen we keer op keer over die ijsbergen gingen lopen en ik het eenmaal doorhad, dat het plezier er wel af ging. De uitdaging was een beetje weg, of het ging iets te langzaam, ik weet niet precies wat het was.

-Ik heb gemerkt dat ik zelfverzekerder wordt in wat ik doe. Zingen durfde ik hiervoor altijd al wel, maar ritme en maat moest ik vooral leren wat het inhoud. Ik vond het grappig dat J. zij dat ik het fout deed en ik echt zoiets had; Nee, ik doe het helemaal niet verkeerd, dit is het ritme. Hieraan merkte ik dat mijn zelfvertrouwen echt gestegen is, want een half jaar geleden had ik waarschijnlijk gezegd: Ja haha sorry, ik kan dit echt niet. Gewoon, omdat ik dan aan mijzelf zou zijn gaan twijfelen.

-Wat ik geleerd heb is dat een leraar heel bewust bezig is met het langzaam naar een doel werken. Dit viel vooral op toen u over de stokjes en de achtste noten begon. Niemand had dat door, totdat u dat zei. Ook het spelenderwijs van onderdeel wisselen was opvallend goed: bijvoorbeeld toen u het zeil wegtrok op het moment dat wij in de lucht klaptten. Dat ging heel grappig en zo eindig je een onderdeel heel positief.

S3:

Er was voor mij echt joy op het moment dat we dingen met elkaar of samen deden. Bijvoorbeeld in de kring doordraaien, zodat je steeds met iemand anders staat vond ik echt leuk. Dat met die parachute was natuurlijk ook ontzettend leuk, dat deden we ook met z'n allen. Wat er vaak onbewust ook meespeelt, is de 'spanning' om wat er komen gaat als we weer iets nieuws gaan doen. De muziekles zit vol verrassingen en dat maakt het ook echt heel leuk.

Op het gebied van mijn eigen muzikale vaardigheid weet ik even niets te noemen, maar op het gebied van leerkrachtvaardigheden heb ik een heleboel geleerd. Ik ben opgegroeid met muziek, kon bijna eerder noten lezen dan letters, dus dat is allemaal heel vanzelfsprekend voor mij. Daarom vind ik het heel lastig om helemaal af te dalen naar de basis. Wat we bijvoorbeeld met het liedje van de ijsbeer deden was dus echt een eyeopener voor mij. Al die onbewuste voorbereiding is helemaal nieuw voor mij en ik vind het razend interessant!

Waar ik nog wel een beetje mee zit, is dat ik niet goed weet hoe ik de activiteiten nu in de klas kan toepassen. Wat wij bijvoorbeeld met die parachute deden is heel leuk met z'n tienden, maar zou dat ook met een hele klas kunnen? Ik ben bang dat het complete chaos wordt als ik dit soort dingen met mijn stageklas ga doen...

Dat was volgens mij wat ik te zeggen had over deze les, ik hoop dat u er wat aan hebt!

COLLEGE 4	Datum: 1 maart 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	----------------------------	--

MH: we komen in de colleges steeds meer in zo'n fase dat we steeds meer gaan inzien wat er allemaal achter zit. Hoe heb je dat ervaren? Welke leermomenten zaten er voor jezelf in?

S2: ik had wel het gevoel dat ik echt dingen aan het leren was, met die stokjes enzo. Ik kan natuurlijk niet echt noten lezen en nu dacht ik opeens: 'o ja, zo zit dat.'

S1 beaamt het: ja, dat is leuk.

S2: en ik weet wel een beetje hoe het zit, dat een open bolletje langer is bijv. , omdat ik heel mijn leven zing. Maar nu begin je weer lekker overnieuw en dan ga je de logica erachter zien. Dat vind ik echt fijn. Nu wordt het veel meer natuurlijk voor me.

MH: hoe zou je dat zelf voor je zien in de klas? Hoe zou dat gaan?

S1: ehmmmm, nou, ik weet nog niet of ik zo zou bewegen zoals u doet. Maar ik zou wel dingen kopieëren, Want dit is wel echt anders. Volgens mij heb ik nog nooit op deze manier mijn noten geleerd. Dat is echt wel heel leuk. Je steekt er echt wel wat van op.

S3: wel grappig, want ik heb het gelijk toegepast. Ik geef ook blokfluitles aan een meisje. En wat voor mij zo van zelfsprekend is, omdat ik er van jongs af aan al mee ben opgegroeid, wordt nu in één keer zo duidelijk. Ik heb er heel veel van geleerd hoe je dat zo simpel maakt en hoe ik dan de dingen aan haar kan uitleggen.

MH: het is wel mooi om inderdaad te merken dat je kinderen onbewust al heel veel kan meegeven die ze later gaan leren.

S2: ik vind het wel mooi dat ik nu ontdekt heb dat muziek veel meer is dan alleen maar liedjes aanleren. Vroeger was het dat alleen maar en meer eigenlijk niet. Als je dan in canon ging zingen, was dat helemaal geweldig. Nu is het echt anders.

MH: welke aspecten komen er nu bij voor jezelf?

S2: vooral het ritme en de maat en de techniek die achter de muziek zit.

S1: het is veel meer de dingen ontdekken, ook voor mijzelf. Dat is wel grappig.

MH: ja, je krijgt dus veel meer de theorie, de technische kant van muziek, terwijl dat misschien helemaal niet je ervaring zo is dat je voor de muziektheorie aan het leren bent.

S2: ja, ik dacht soms wel van 'oh, ik ben nu eigenlijk net een kleutertje, zoals ik hier nu rondloop', dus zo voelt het inderdaad echt niet.

S3: ik vind het ook wel heel leuk, zoals met dat 'Kyrie', dat je ook op niveau bezig bent. Je kunt het dan misschien niet gelijk toepassen, maar toch vind ik dat wel fijn om ook die activiteiten te doen. Dat het niet alleen maar kleuterdingetjes zijn. Dan zou ik best wel snel afhaken denk ik.

S1: dat werd natuurlijk ook gezegd, dat we deze les meerdere niveaus hebben gedaan. Dat merk je dan wel.

S3: ik weet niet hoe jullie dat ervaren?

S1 en S2: ja, dat is zeker wel fijn.

S2: ik had deze les eigenlijk geen één keer het gevoel van 'hm, nou vind ik het niet meer leuk, want ik kan dit ik niet.' Omdat ik echt het idee had dat het allemaal genoeg stapsgewijs ging, dat ik het echt kon volgen.

MH: en op een bepaald moment merk je dat we een beetje melig worden van het spel. Hoe zou je dat met kinderen voor je zien?

S2: ja, misschien wel, maar in een ander opzicht. Ik denk dat ze er vooral veel lol in hebben. Maar niet van 'oh, wat is dit kinderachtig'. Dat zullen ze wel veel minder hebben.

MH: ja, dat zeven kleine eendjes spel is inderdaad echt kleuterniveau. Maar het is toch goed dat je even een keer ervaren hebt, hoe dat werkt, zodat je het ook zelf zou kunnen toepassen. Daar gaat het vooral even om.

S2: ja, voor hen is dat helemaal leuk.

MH: hoe zit het met het joy-aspect? Met het plezier maken? Bijv bij 'Wie zwemt er onder door?'

S2: oh, ik kan me helemaal voorstellen dat het helemaal geweldig is.

S1: ik kan me ook goed voorstellen dat het ook één chaos wordt.

S2: ja dat wel. Zo'n soort spel hadden we ook in de kennismaking op een kamp, waar zelfs kinderen van 14 er nog lol in hadden.

MH: kan je je voorstellen wat ik verder nog voor doel had met dat spel?

S2: het was met hoge en lage noten, toch? Als we hoog zongen, deden we hem hoog en laag dan was het laag.

S1: oh, dat is me helemaal niet opgevallen. Ja, wat grappig.

S3: wat ik ook nog niet helemaal weet, is wat we met het op cijfer gaan staan, deden? Waar is dat dan weer een voorbereiding op?

MH: het is eigenlijk vooral een vrij lopen door de ruimte, de ruimte verkennen en niet altijd in de kring staan. En daarnaast op een muzikale wijze in andere opstellingen gaan staan. Zoals bijv bij die 111, dat is snel zonder al te veel woorden verlopen.

S123: oh ja, inderdaad. Wat handig!

MH: nu is het muzikale in die oefening die klankstaven. Steeds op die 5^e toon blijven, totdat de laatste toon, die thuishoort klinkt. Puur het thuistoongevoel wordt daarmee geoefend.

S3: ja, inderdaad met die 111 stonden we gelijk klaar voor de volgende.

MH: en kan je nog meer overgangen verzinnen, die ik muzikaal doe.

S2: ja, ga maar zitten, kom maar in de kring, wie kan zitten als de juf.

MH: ja, ga maar zitten, dus als sprong naar beneden in de melodie. Of kom allemaal maar staan, met een loopje omhoog.

S2: ja, grappig daar is allemaal over nagedacht.

MH: Hoe vond je de verhouding nu met klappen en zingen?

S1: bedoelt u of we het moeilijk of makkelijk vonden of de hoeveelheid wat we deden?

MH; de hoeveelheid van zingen en de hoeveelheid van klappen. We hadden natuurlijk best veel klapdingen.

S2: ik vond het niet storend, het is me ook niet echt opgevallen dat het meer zou zijn dan de vorige ke.

MH: ik dacht dat we nu wellicht niet zo vaak onze zangstem gebruikt hadden, maar het thema van de les was natuurlijk ook ritmenotatie.

Dan even de laatste vraag: welke leerkrachtvaardigheden zie je voor, denk je nodig te hebben waarvan je zegt 'daar zou ik toch nog wel meer mee willen oefenen of meer van willen weten'?

S2: het improviseren. Die liedjes kan je uit je hoofd leren, je kunt een heel plan opzetten, maar als je denkt 'o nee, ze moeten nu staan'... U zingt dan opeens een liedje en dan gaan we naar het volgende ofzo. Maar om dan die skills te krijgen om alles van het één naar het andere te laten gaan en in te springen op wat er moet gebeuren.

MH: maar denk je dat ik dat improviseer? Eigenlijk niet. Zo komt het misschien wel over ja, maar ik denk alles helemaal uit. Misschien wel leuk om een keer te zien hoe ik dat allemaal doe. (Ik laat hen het lesplan zien) Dit lesplan maak ik met naam van lied, tijdlijn, hoe iedereen staat, het onderwerp van de activiteit, beschrijving en het muzikale doel. En dan zet ik er dus ook in hoe ik de overgangen doe.

S2: o ja, ik zie het.

S3; en sommige onderdelen zijn we ook langer mee bezig geweest dan de tijd die ervoor staat.

MH; ja, dat is dus voor mij een reflectiepunt, dat sommige dingen veel meer tijd kosten, om dat je kleinere stapjes moet doen, beweging goed aanleren enz. En daarom heb ik dus niet alles gedaan.

Kijk, hier hebben we die code klappen gedaan. Dat liep heel goed en zelfs weer beter, omdat ik niet hoefde te vragen 'waar kennen we die van', want jullie kwamen er zelf al enthousiast mee dat je die kende.

De klassieke muziek activiteit heb ik dus niet gedaan. Het is mooi om in elke les toch iets van luisteractiviteit te stoppen. Maar ja, ik merk ook dat ik soms zo veel wil doen, om in les 8 zoveel behandeld te hebben, dat jullie ook zien waar je allemaal op uit kunt komen. Jullie krijgen ook alle activiteiten daadwerkelijk uitgeschreven mee, zodat je er zelf mee aan de slag kunt.

S2,3: dat is wel tof! Heel fijn!

S2: ja, dat Hallo iedereen, hebben we nu zo vaak gedaan, dat ik dat wel met stageklassen zou kunnen doen. Ik heb ook het idee dat je zelf bepaalde dingen moet kunnen, en oefenen om het vervolgens te kunnen doen.

MH: dus die herhaling is ook wel echt goed, ervaren jullie.

S2: ja, absoluut.

COLLEGE 5	Datum: 7 maart 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	----------------------------	--

MH: Heb je zicht op het leren van je eigen vaardigheid of dat je leert over hoe je het met kinderen zou kunnen doen?

S1: Ik heb het allebei een beetje. Deze les vind ik dat ik zelf veel beter word voor mijn gevoel en ook ondertussen allerlei dingen krijgt aangereikt voor met de kinderen.

MH: wat zijn moment dat jij zelf wat leerde?

S1: met dat ding doorgeven.

S2: ook als je dingen door elkaar gaat doen. Bij mij ging het altijd mis als ik dingen door elkaar ging doen, maar ik merk dat ik daar wel beter in word. In sommige dingen ben ik nog niet zo goed en dan kan je met een simpele oefening ook nog wel wat leren. Een voorbeeld is met die flashcards. Daar leer je wel van.

MH: En als je dat nu met de kinderen zou moeten doen? Is zo'n nagesprek helder genoeg hoe je dit met de kinderen zou kunnen doen?

S2: ergens wel, maar ik heb nog wel steeds het gevoel dat ik nog heel veel moet leren voordat ik het echt zelf ga doen.

S3: ik vraag me even af of dat er dan meer bespreking nodig is, of dat het gewoon een kwestie van doen is.

S2: ja, dat denk ik vooral. misschien dat we een keer een oefening moeten doen met gewoon een keer een lesplan opzetten. Want nu krijgen we alles aangereikt natuurlijk en als we dat een keer zelf gaan doen, dan ga je er misschien ook beter over nadenken.

MH: dat wilde ik in ieder geval de laatste les gaan doen, maar dat kunnen we misschien wel naar voren halen. Dat jullie zelf meer activiteiten gaan leiden. Dat hoeft dan helemaal niet lang te duren. Je ziet ook dat er soms korte activiteiten zijn. Op die manier kunnen jullie ook zelf een activiteit vormgeven.

S2: ik denk dat het wel heel goed is. Ik vind het allemaal heel mooi en goed hoe het allemaal gaat, maar als ik dan bedenk dat ik zelf voor de klas sta en het zou gaan doen, denk ik 'nee...'

MH vraagt aan S3: heb jij dat ook, omdat je zelf al wat meer bagage hebt in de muziek? Dan is het vooral het muziekonderwijs zelf die het moet doen. S3: ja, zeker.

MH: nou, daar kunnen we zeker wel wat mee doen.

Als het gaat om de overgangen van de ene naar de andere activiteit, hebben jullie daar nu al meer zicht op? Of zou je dat ook nog meer uitgesplitst zien en geoefend?

S3: ik zelf let er nu wel op, maar ik weet niet of de rest dat ook in de gaten heeft. Ik weet niet of we het daar ook in de les over gehad hebben, of alleen hier in het gesprek.

S2: ja, dat heb ik ook wel zoiets. 'Wie kan zitten als de juf', dat zou ik nu zelf ook wel zo kunnen doen. En ik weet ook niet of de rest dat weet. Ik denk wel dat ze het nu gezien hebben, dat ze het nu toch wel door hebben.

MH: maar het is altijd wel goed om te benoemen wat je doet, ook bij hen.

En wat vond je het mooiste in de les? Als het gaat om de schoonheid van de muziek zelf? Wat vond je een mooi muzikaal moment?

S3 (met een wat verlegen glimlach): ja, ik vind het Kyrie altijd heel mooi. Ja, daar geniet ik echt van.

S2: en ik vond die kat en die vogel ook heel tof.

S1: ja, ik ook!

S2: ik voelde me wel een beetje uitgelachen, maar ik ging ook wel een beetje los. Zo voelde ik me ook gewoon. Dat was gewoon mooi, ik vond het gewoon mooie muziek.

S1: hoe komen we aan de muziek?

MH: jullie krijgen alles op papier uitgewerkt en de titel met componist e.d. erbij. Zodat je alles zelf ook kunt gaan doen. En de volgende les is het dan ook wel handig dat we allemaal een activiteit uitkiezen om hem voor de les erna voor te bereiden. Dan krijgen we een modelles met ieder zijn eigen activiteit.

S2: dat is ook leuk. En dat we dan inderdaad allemaal leren om zoiets ook echt uit te voeren.

MH: het plezier aspect was ook echt wel aanwezig.

S1: ja, dat weet je van te voren als je hier naar toe gaat.

S2: ja je hebt er al wel gewoon een soort zin in.

S2: ja, dan gaat je niveau een klein beetje naar beneden. Echt kind zijn... tenminste dan spreek ik voor mij zelf.

...

MH: het is ook wel interessant om te kijken 'hoe ga je als leerkracht om met jongens die met elkaar veel lol schoppen?'. Hoe reageer ik daar eigenlijk op?

S2: Ja, bijna niet.

MH: nee, tot op zekere hoogte niet. Maar ik ga er wel bewust mee om. Dat hoor ik soms ook wel weer van mijn observanten. Want je kunt zeggen van 'nou, effe kappen nou', maar dat doe ik inderdaad gewoon niet. En je laat het gebeuren, toch probeer ik het ook wel te sturen. Zoals bij die zeven kleine eendjes, was ik wel heel erg sturend. We waren allemaal heel erg melig, maar uiteindelijk gebeurde er toch wat ik wilde. Dat is met kinderen natuurlijk ook. Er kan drukte ontstaan tijdens de muziekles. Maar lukt het je dan om je leerkrachtvaardigheden zo in te zetten dat je het toch stuurt zoals jij het wilt? Of dat de activiteit zo begrensd is, dat het binnen die grenzen gewoon kan. En dat het ook duidelijk is tot waar.

S2: dat is wel maf ja. Ik denk inderdaad dat bij zulke dingen negeren ook gewoon het beste is.

MH: ja, inderdaad, of even ombuigen naar concentratie, of juist even een beurt geven. Zulk soort dingen.

S3: IN stage soms ook lastig. Dan laat ik het doorgaan of sta lief te lachen voorin, terwijl ik gewoon even had in moeten grijpen.

MH: ja, het blijft altijd belangrijk dat als je iets vraagt, dat dat ook echt gebeurt.

COLLEGE 6	Datum: 10 maart 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	-----------------------------	--

Door een volgeplande schooldag kwam het gesprek met de studenten in het gedrang. Daarom is het gesprek niet door gegaan. De informatie die in het college zelf naar boven kwam tijdens de bespreking wordt gebruikt voor de onderstaande samenvatting.

COLLEGE 7	Datum: 15 maart 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	-----------------------------	--

Dezelfde dag van college 7 stond er 's middags een gesprek gepland met S1 en S2.

S3 was ziek die dag. Maar 's middags bleek dat ze niet kwamen opdagen en het waarschijnlijk vergeten waren. Daarom heb ik onderstaande vragen gestuurd:

Zouden jullie kort op vier vragen willen reageren? Ik zie jullie antwoorden graag tegemoet...

- *Wat is je indruk van het college in het algemeen?*
- *Welke dingen zijn er gedaan die er voor zorgen dat je goed toegerust wordt voor de praktijk? Wat werkte wel en wat niet? Waarom?*
- *Wat is het leerrendement om zelf de activiteiten te doen?*
- *Wat is het leerrendement om de activiteiten van medestudenten te 'ondergaan'?*

S1:

- Ik vond het een heel nuttig college, omdat we met zn allen tegen dingen aanliepen. Dingen die we kunnen verbeteren richting onze les in de stage, komende perioden. Op deze manier waren we echt expliciet bezig met leren!
- het zelf uitproberen van les elementen is denk ik heel goed voor ons studenten, richting de praktijk in de stages. hier moeten we immers ook zelf aan de slag, en komt het ook op ons aan.
- het leerrendement is zoals ik als zei, denk ik erg hoog op deze manier, omdat we van alles leren, zowel van wat goed ging als van wat fout ging!! Ditzelfde geldt natuurlijk ook (hetzij in mindere mate, totdat we het klassikaal bespreken) voor de activiteiten van de medestudenten.

S2:

Ik vond het heel fijn om met zijn allen te oefenen in het 'hoe.' Dit zorgde ervoor dat ik echt meer inzie wat er allemaal aan leerkracht vaardigheid nodig is om een goedlopende en leerzame muzikles te geven. Ik heb daar denk ik nu nog meer van geleerd dan in de andere colleges, juist omdat sommige dingen echt mis gingen.

Het was denk ik heel goed voor mij dat ik zelf een klein stukje les heb gegeven. Het direct erna bespreken was ideaal, omdat ik hierdoor heel goed doorhad waar het over ging en er gerichte kritiek gegeven kon worden. Ik heb meer van mijn fouten geleerd dan van wat goed ging, en omdat anderen na mij ook nog les gingen geven, kon ik bij hen kijken hoe zij bepaalde dingen deden. Het stokje doorgeven om voor te doen wat we nu eigenlijk aan het doen waren met het stampspel werkte goed, maar het zingen bij 'Hallo iedereen' ging bijv. niet zo goed. Daarna kon ik kijken hoe de anderen hieraan werkte en daar heb ik veel van geleerd.

Ik weet niet precies wat met leerrendement bedoeld wordt, maar ik denk dat ik heel veel leer van zelf activiteiten doen. Ik denk zelfs dat zelf activiteiten doen noodzakelijk is voor een goede voorbereiding op de lespraktijk, omdat je niet voldoende leert van trucjes afkijken, maar ze ook echt zelf moet uitvoeren. Dat is namelijk het moment dat je erachter komt dat het niet zo makkelijk is als het lijkt en pas op dat moment ga je écht doorkrijgen wat nodig is om die goede muziekles te geven.

Het 'leerrendement' wat betreft het ondergaan van activiteiten die door studenten worden geleid is denk ik minder groot, maar nog steeds heel duidelijk aanwezig. Minder groot omdat het hun fouten betreft, fouten die jij misschien niet zo snel zou maken, maar toch duidelijk aanwezig omdat ook die studenten tips meekrijgen hoe ze bepaalde dingen doen en je bovendien kunt kijken waarom bepaalde dingen bij hen wél goed gaan.

Wat ik concreet als leerpunten heb meegenomen van dit college, zijn de volgende punten:

- Allereerst zag ik dat een duidelijke organisatie nodig is. Hier moet je goed over nadenken. Hoe laat ik de kinderen in een binnen en buitenkring staan?
- De prepare fase is groter dan je denkt. Ga niet te gauw over op present of practice fase. Kinderen moeten eerst zich eigen worden met het nieuwe wat geleerd wordt. Kijk goed wat kinderen al kunnen, dingen eerst prepareren.
- Bereid goed voor! Welke stappen wil ik nemen? Hoe maak ik de kinderen enthousiast?
- Let op de connectie van beweging en muziek.

COLLEGE 8	Datum: 16 maart 2016	Three students: s1= J, s2=H, s3=N
------------------	-----------------------------	--

Vanwege ziekte van S1 en S3 heeft alleen S2 per mail gereageerd op college 8:

Het was goed dat we opnieuw met 'zelf doen aan de slag gingen.' Je merkte dat iedereen wel zijn eigen leerpuntjes had. Wat ik fijn vond was dat u nu soms halverwege de activiteit al zei: hoe zou je dit beter kunnen doen of hoe kan je dit oplossen? Hierdoor kon de lesgever dit nog verbeteren en konden we allemaal het effect erop zien. Het was fijn om er even goed op door te gaan.

Wat ik ook nu weer als concrete leerpunten heb meegenomen van dit college, zijn de volgende punten:

- Allereerst dat een goed begin écht het halve werk is. De kinderen 'aan' zetten door een bekend liedje, door heel duidelijk aan te geven wanneer ze moeten beginnen te zingen, door zelf een vast overtuigde en zekere zangstem te gebruiken en dergelijke.
- Ten tweede ook dat je de leerlingen alert kunt maken op dingen en ze zo dingen laten ontdekken. Een luistervraag of een andere alert makende opmerking werkt over het algemeen goed. Door telkens weer op andere aspecten van muziektheorie te focussen, door ze zelf gericht te laten luisteren betrek je leerlingen op een positieve en leerzame manier. Je maakt een behapbare opdracht die klopt bij het niveau en goed te overzien is en dat geeft kinderen ook weer succeservaringen. Zorg ervoor dat je de zangstem van de kinderen stimuleert. Zing zelf dan ook op een gegeven moment niet meer mee, en maak opmerkingen over wat je van de zangstemmen van de kinderen vind.

Ten laatste was de theorie achter je opbouw in je muzieklessen voor mij erg leerzaam. Hoe je dit didactisch uit kunt werken, tot zelfs ons eigen 3-stemmige ritme, vond ik ook heel gaaf om te zien tijdens de rijke colleges.

Appendix 10 – Description of the activities

	Titel van het lied (Groene titel = staat in liedlijst)	18	Kyrie eleison
1	A boat, a boat EW 226	19	Luister goed, hoe het moet
2	A ram sam sam EW 233	20	Name game – body percussion, blz 70 '9-99'
3	Code klappen	21	Nima naja EW 344 + clap pattern EW344
4	Dididididada doe maar na	22	Oh dearie me! (mother + fly)
5	Doorgeven van ... in de kring (klap/ ssh/ stamp)	23	Op cijfer gaan staan
6	Faja sitong EW 208	24	Piep, hoor je 't muisje
7	Flash card game	25	Say boom, chicka boom
8	Fuzzy wuzzy	26	The same heartbeat, clap on 20
9	Hallo iedereen	27	Tikke, takke, regen EW 46
10	Hello good morning my dear friend/ Good bye, good bye	28	Wie kan zitten als de juf?
11	High low chicka low	29	Wie zwemt er onderdoor?
12	I can drink my tea without sugar	30	Zeven kleine eendjes
13	Ijsbeer (geen beschrijving van)	31	Zie de boerin met de handen
14	Ik wil koffie, ik wil thee, 1,2,3		MUZIEK LUISTER ACTIVITEITEN
15	In de winter is het koud EW 62	32	Shostakovich – Jazz Suite 'March'
16	Jump down turn around EW 335 (geen beschrijving van)	33	Tchaikovsky – Notenkraker, Chinese dans - Tea
17	Kan je dit? Net als ik?	34	Vivaldi – Winter 'Largo'

1. A boat, a boat to cross the ferry

Beschrijving staat in Eigenwijs bladzijde 226-227

2. A ram sam sam

Preparation hartslag + ritmestokjes doorgeefspel

Iedereen zit in de kring.

De linkerhand op de rug met de rechterhand de hartslag tikken op de grond. De 1^e hartslag slaat de hand voor je op de grond, de 2^e hartslag rechts van je vóór je rechterbuurman.

Als dat goed loopt, brengt de leider ritmestokjes in, tijdens het zingen en klappen op de grond.

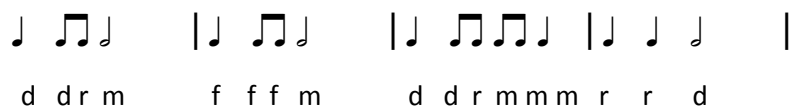
Waarbij het patroon steeds is: pak en leg op de hartslag.

Vorm

Hartslag lopen in de kring.

Zodra de regel zich herhaald draai je om en loop je de andere kant op. Zo ontdek je de vorm van het lied.

Een quodlibet hiermee is:

Begeleiding op piano:

Bas lijn: d-t-l-s, d-t-l-s, r-t-l-s, d-t-l-s

RH: op de 'di' in de tel steeds het akkoord, 1 akkoord per maat: G, G, D, G

3. Code klappen

1. Klas klapt een aantal ritmische motieven na (niet corrigeren als het ongelijk is)
2. Docent: 'weet je: jullie hebben zojuist een aantal geheime codes geklapt. Bv (klap mee terwijl je spreekt): *'deze klap je niet'* Als je deze code hoort, klap je dus niet. Of deze: *'met je handen op je hoofd'*
3. Nogmaals het spel. Waarbij je een aantal keer de geheime code en wat overige ritmische motieven laat horen. Je zult merken dat, nu de aandacht van de klas gericht is op de codes, het probleem van te vroeg na klappen meteen is opgelost.
4. Gebruik voor de eerste les niet te veel codes. Bv 2 of 3. Speel het spel kort en herhaal het tijdens opeenvolgende lessen, waarbij je de leerlingen zelf codes laat verzinnen. Gebruik ritmische motieven die voorkomen in het repertoire dat de leerlingen al kennen, óf die je ze dit jaar gaat aanleren.

Voorbeeldcodes:

| | □ | *Deze klap je niet* – Doe je handen achter je rug en zeg: Deze klap je niet

□ □ □ | *Met je handen op je hoofd* – Tik met je handen het ritme op je hoofd

| | | | *Klap de hartslag* – Handen op heupen

| □ | | *Trek aan je oren/ Stamp met je voeten*

□ □ | | *Trommel op je benen* – Met je vuisten op je benen

N.B.: ook leuk om de kinderen zelf codes te laten verzinnen

↗ | ↗ | | *Doe nu een dansje*

□ | □ | *Deze hier deze daar / Put your hands on your shoulders*

Uitbreiding

Leerkracht klapt een code voor. De lln. klappen die na en terwijl de lln. hem naklappen/ gebaren, klapt de lkr al weer de volgende. Zo wordt de lln. uitgedaagd om meer dingen tegelijk te doen en gaat het een level hoger/ moeilijker.

4. Di-di di-di da da, doe mij na

drmfsl

- Spel:
- De leerkracht zingt het lied met de kinderen, terwijl iedereen met zijn handen op z'n knieën de hartslag mee tikt. Let op: ook bij de rust!
 - Na 'doe mij na' komt het echoën. De lkr klapt een ritme voor, of zingt met handgebaren erbij een melodisch patroon (bijv alleen op so-mi). Wel steeds van 4 hartslagen. De kinderen imiteren dat direct erna. Laat de hartslag wel doorlopen.
 - Na 4 patronen begint iedereen weer het lied te zingen.
 - Het imiteren kan ook door één kind gedaan worden, om het individuele niveau te horen.

Verdieping:

- Er kan ook een leerling de leider zijn door het patroon voorklappen of zingen van 4 hartslagen. De klas doet dat dan precies na.
- De leerkracht laat een melodisch patroon zien met handgebaren, zonder het voor te zingen en de leerlingen zingen het in hun denkstem mee. Bij de echo laten de leerlingen het melodisch patroon horen en zien.

5. Doorgeven van ... in de kring (Focus oefening)

Je klapt in je handen terwijl je duidelijk laat zien aan wie je hem adresseert. De buurvrouw/man geeft hem ook weer z.s.m. door, zodat hij snel de kring doorgaat. Hierbij probeer je de snelheid constant te laten zijn en evt. op te voeren.

Tip: bespreek hoe je dit zo snel mogelijk kunt doen. Je moet dus vooral gericht blijven op de kant waarvandaan de klap kan komen, in plaats van dat je de klap gaat volgen in de kring.

Uitbreiding

- Je kunt als leider een 2^e klap doorgeven, zodat er meerdere tegelijk rond gaan.
- De klap kan je ook verwisselen in een shh of een stamp.
- Je kunt ook een ritme doorgeven.

6. Faja sitong

Lied uit Eigenwijs blz 208

Start in de kring. Leider laat iedereen naar zijn handen kijken en precies hetzelfde doen.

Handen plat op elkaar, rechts boven, links onder. Langzaam uit elkaar en weer terug. Heen en weer, verschil in snelheid en afstand afwisselen. Ook plotseling omdraaien. Uiteindelijk ook als rechtsboven is met de rechterhand langzaam naar de rechterbuurman gaan om zijn linkerhand die met de palm omhoog gehouden wordt aan te tikken. Er ontstaat een klap spel, waarbij je om de beurt een klap geeft op je eigen linkerhand en dan naar de linkerhand van de rechterbuurman. Als dit goed gaat en er ontstaat een steady beat, dan neemt de leider een ritmestokje in de hand. Daarmee hetzelfde van op en neergaande bewegingen oefenen. En uiteindelijk het stokje neerleggen in de linkerhand van je rechterbuurman. Zo de stokjes doorgeven met een vaste kadans.

Als dat lukt, begint de leider Faja sitong te zingen.

Na 2x voorzingen stokjes doorgeven stoppen en lied aanleren met de juiste tekst.

Dan weer het geheel opstarten.

Als het loopt, proberen te versnellen.

Evt. verzamelt de leider uiteindelijk alle stokjes weer.

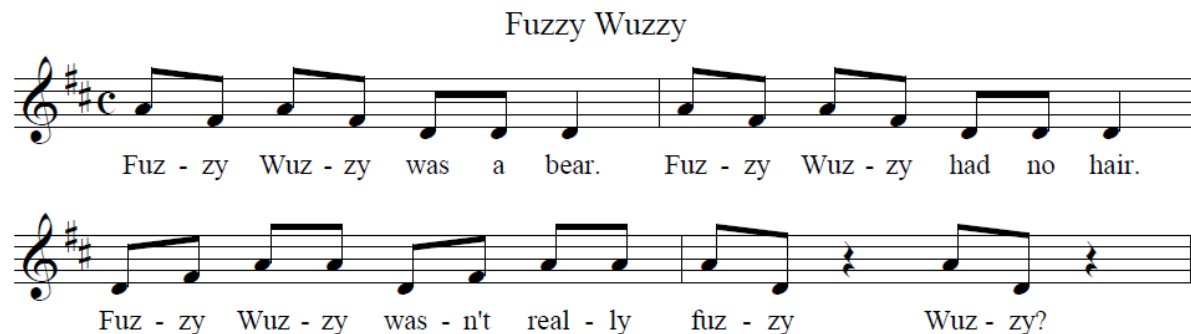
7. Flash card games

Flashcards zijn als pdf-bijlage 1 bijgevoegd.

1. Flitsen met flashcards: toon ze om de beurt en de klas klap het ritme. Hierin steeds eerder de volgende laten zien.
2. Ieder krijgt een flashcard met een stok notatie van 4 hartslagen. Lkr loopt rond met een instrument die hartslag tikt tijdens zingen: "Luister goed, hoe het moet, luister wie mijn ritme doet." (zie gelijknamige-pdf)

3. Je deelt flashcards uit, met minimaal van elke soort 2. Daarna laat je ieder zijn ritme klappen of op een instrument spelen. Vervolgens zing je een lied en tegelijkertijd speelt ieder zijn eigen ritme.
Ieder loopt tijdens het zingen kris kras door de ruimte en zoekt zo iemand op die het zelfde ritme heeft. Zo ontstaan er koppels of groepjes van mensen die zelfde ritme hebben als ostinato, tijdens het zingen.
4. Je zingt een lied, waarvan de flashcards door elkaar in het midden van de kring liggen. De lln. moeten uitzoeken wat de juiste volgorde is.
5. Enz. enz.

8. Fuzzy wuzzy

1. Iedereen staat in cirkel. Leerkracht zingt het voor en tikt met vingers op hand tijdens de rusten (sd)
2. Lied aanleren.
3. Lkr loopt rond cirkel en iedereen staat met handen op rug. 1 lln in midden met ogen dicht. Tijdens zingen geeft lkr een klikker/ instrument aan een lln, die op de rusten een tadi speelt. Lln in midden moet raden wie het geluid maakt en wijst die persoon aan, na het lied.
4. Lln uit het midden mag rondlopen en hem geven aan iemand, terwijl andere lln in midden staat.
(vaardigheden: niet te lang wachten met weggeven, lln in de kring moeten allemaal hetzelfde staan met handen op de rug, niet bewegen en stil voor zich uitkijken alsof zij hem hebben). Weer een raadrone.
5. Zelfde, maar lkr geeft een 2e instrument met ander geluid, bijv shake egg erbij.
6. Zelfde met 2 instrumenten.

9. Hallo iedereen

Beweging:

Deel 1: Op de kwartpuls tik je: met twee handen op bovenbeen en dan klap in handen. Dit herhaal je steeds tijdens deel 1.

Deel 2: eerste maat met ai-ai: klap je in je handen het ritme, terwijl je de eerste klap laag klapt en elke klap steeds hoger in de lucht plaatst.

‘Fijn dat jij er bent’ wijs je in de puls met je vinger de kring rond.

Steeds een stapje moeilijker:

1: Gewoon

2: Met een claves (of een andere stok/ pen o.i.d.). Als je die vast hebt, mag je de woorden ‘ai-ai’ alleen zingen, de rest zingt dan niet mee. De rest gaat weer meezingen bij ‘fijn dat jij er bent’.

3: Lopen in kring op puls met handen vast, na 2x op de plek met bewegingen erbij. Ajai in denkstem + ritme klappen (herkennen ritme).

4: In duo's, dan klap je ipv op labs op de handen van je partner

5: De duo's gaan in binnen- en buitenkring staan. Aan einde van lied stapt buitenkring naar links en heb je een nieuwe partner. Totdat je weer terug bent bij de eerste.

Doelen:

Puls, ritme(♩ ♪ ♫ ♬), solozang

Hallo iedereen, fijn dat je er bent

1.

Hal - lo ie - der - een, hal - lo ie - der - een, fijn dat je er bent. Hal -
Hel - lo ev' - ry - one, hel - lo ev' - ry - one, glad that you could come. Hel -
Tot ziens ie - der - een, tot ziens ie - der - een, fijn dat u er was. Tot

3

lo ie - der - een, hal - lo ie - der - een, fijn dat je er bent.
lo ev' - ry - one, hel - lo ev' - ry - one, glad that you could come.
ziens ie - der - een, tot ziens ie - der - een, fijn dat u er was.

2.

Ai, ai, ai ai ai, fijn dat je er bent.
glad that you could come.
fijn dat u er was.

7

Ai, ai, ai ai ai, fijn dat je er bent.
glad that you could come.
fijn dat u er was.

Ritmisch gezien is deze versie zonder opmaat wellicht beter, zoals hier in het Engels:

Hel - lo e - very-one, hel - lo e - very-one, nice that you are here.

Hel - lo e - very-one, hel - lo e - very-one nice that you are here.

A - yai yai yai yai, nice that you are here. A - yai yai yai yai, nice that you are here.

Hetzelfde lied, maar zonder opmaat. De klemtoon van 'hallo' komt nu niet helemaal goed uit met het muzikale accent, maar hier heb je geen opmaat meer.

Hal - lo ie - der-een, hal - lo ie - der-een fijn dat jij er bent!

Hal - lo ie - der-een, hal - lo ie - der-een fijn dat jij er bent!

A - jai - jai-jai-jai fijn dat jij er bent! A - jai - jai-jai-jai fijn dat jij er bent!

10. Hello good morning

Hel - lo, good mor - ning, my dear friend!
Good - bye, good - bye, my dear friend!

Hel - lo, good mor - ning, let's shake hands.
Good - bye, good - bye, let's shake hands.

Leer het lied aan.

Bij Hello en Good bye zwaait iedereen naar elkaar.

Bewegen in vrije ruimte

Iedereen loopt vrij rond in de ruimte, terwijl ieder het lied zingt en op de hartslag loopt.

Bij de laatste zin 'Let's shake hands' schud iedereen de hand met één partner.

Daarna weer vrij rondlopen en begint het lied weer opnieuw.

11. High low chicka low

High low chi-cka low, chi-cka low, chi-cka low. Highlow chi-cka low, chi-cka low, high!

Aanleren: zelf voor zingen en zelf bewegingen erbij maken:

High – tik je schouders

Low – tik je boven benen

Chika – tik je middel

De kinderen uitnodigen om het mee te bewegen. Dit 3x oefenen bijv.

Volgende les

Handpalmen tegen elkaar. Houd de buitenkant van je linkerhand tegen dat van je maatje. De linkerhand blijft stil terwijl de rechterhand de activiteit uitvoert.

Hi- Rechterhand tegen de rechterhand van je maatje (boven de linkerhand)

Lo – Rechterhand tegen de rechterhand van je maatje (onder de linkerhand)

Chicka- klap in je hand (2x)

Nog meer volgende stappen met uitdaging....

- een van de woorden in je denkstem zingen en dit variëren
- als een canon, inzetten na 'high low', of inzetten na 'high low chicka low'
- zing 'high low' terwijl je de activiteit 'low high' uitvoert
- Verander van hand (je linkerhand voert het klappen uit)
- Zing het lied en doe de beweging in canon met jezelf

12. I can drink my tea without SUGAR

Iedereen zit op de grond in de kring.

1. Aanleren van het lied:

Zing het voor terwijl ieder de hartslag tikt op de knieën.

Bij SUGAR klappen op de grond met rechterhand.

2. Uitbreiding met ritmestokjes:

Terwijl het lied gezongen wordt, vanuit de lkr ritmestokjes doorgeven op de hartslag.

Bij SUGAR met het stokje tikken op de grond in het ritme van de letters.

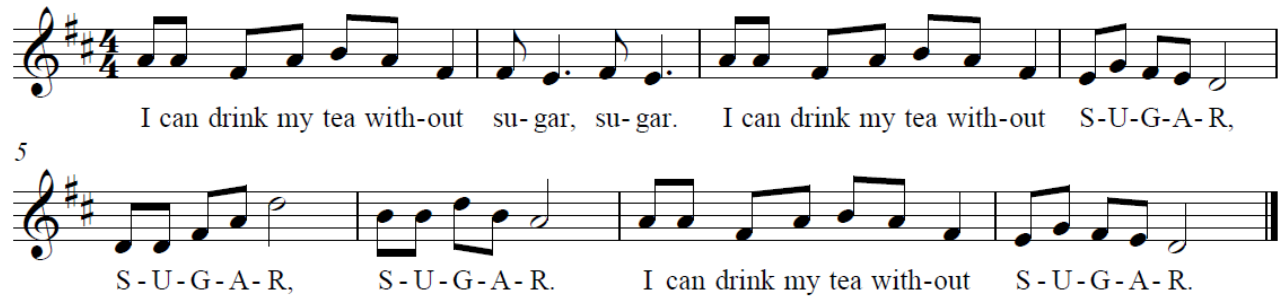
3. Uitbreiding met denkstem:

Laat een leerling een letter kiezen die in de denkstem gaat. Afhankelijk van het niveau van de groep deze denkstemletter wel of niet met de ritmestokjes meetikken.

Dit uitbreiden door meer letters in denkstem, of anderen.

Uiteindelijk wellicht hele lied in denkstem.

Blijf steeds op zoek naar muzikaliteit en goede kwaliteit.

13. Ijsbeer

Deze beschrijving is te vinden in tijdschrift 'Pyramide' (Wemekamp, 2016) met nog meer achtergrondinfo over muziekdidactiek.

14. Ik wil koffie, ik wil thee/ Val niet in de grote zee

(I like coffee, I like thee)

Val niet in de gro - te zee. Vang de bal en doe maar mee! 1 2 3 en wis - sel

4. 5 6 en wis - sel, 7, 8 ne - gen wis - sel, 10! Be - gin op - nieuw!

Andere NL tekst:

Ik wil koffie, ik wil thee, vang de bal en doe maar mee!.

Kringspel met bal

Begin met het aanleren van 1, 2, 3 en wissel. (Dit betekent b.v. de eerste les alleen het rijmpje aanleren en de kinderen laten meeklappen met 1, 2 3 (dit kost je maar 2 minuten van je les)

In het midden van de kring staat 1 kind met de bal. Op het gezongen gedeelte stuitert het kind (idealiter) op de maat van de muziek.

1, 2 3 – de bal wordt overgegooid

en wissel – degenen die de bal op 3 ving wisselt met degene die in het midden staat.

Uitbreiding voor ouderen:

Tijdens de 1^e 2 maten past het volgende klappatroon (in kring uit te voeren, cijfers zelf klappen, op de klap met beiden handen tegen partner, op stamp omdraaien en met andere partner het zelfde patroon alleen omgekeerde volgorde):

1-2-3-4-klap

1-2-3-klap

1-2-klap

1-klap

klap

stamp

Klap

1-klap

1-2-klap

1-2-3-klap

1-2-3-4-klap

stamp

15. In de winter is het koud

houthakkertjes

tekst en muziek: Marian Nesse

Uit: Liedbundel 'eigen-wijs' (Haverkort, Lei, & Noordam, 2009)

instrumenten voor iedereen

Stapellied:

Iedere keer komt er een handeling bij.

Spel:

The musical score is written for two staves in 4/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The melody is on the top staff, and the lyrics are written below it. The bottom staff provides a harmonic accompaniment. The lyrics are: 'In de win - ter is het koud, daar - om zor - gen wij voor hout, za - gen, za - gen tel - kens weer, wan - neer stopt het toch een keer, hak - ken, hak - ken stape - len, stape - len sto - ken, sto - ken'. The score includes various musical notations such as notes, rests, and bar lines. Chord symbols (Em, G, D, Bm, B7) are placed above the notes to indicate the harmonic structure.

1. Kinderen staan in een kring, zingen het lied en beelden met heel de groep de handelingen uit. In totaal dus 4 keer zingen, met elke keer één handeling.
2. Kinderen verdeeld in 4 groepen beelden alleen hun toegewezen handeling uit. 1e keer zagen, 2e zagen + hakken, 3e zagen + hakken + stapelen, 4e zagen + hakken + stapelen + stoken.
3. Kinderen zijn nog steeds verdeeld in 4 groepen en iedere groep krijgt andere instrumenten uitgedeeld terwijl ze het liedje zingen. (Bijv. in groep 1 “zagen” krijgt ieder kind een schudei en in groep 2 “hakken” een woodblock enz.) De docent zorgt ervoor dat de groep de instrumenten heeft voor zij aan de beurt zijn. Wanneer de groep aan de beurt is spelen desbetreffende kinderen het ritme (met de woordjes mee) van zagen zagen/stoken stoken enz.
4. Kunnen de kinderen dit ook zonder de woorden zagen, hakken, stapelen en stoken te zingen? Die woorden in de denkstem
5. Kunnen de kinderen dit ook terwijl ze het hele liedje in hun hoofd zingen? Hele lied in denkstem + instrumenten op het juiste moment.

16. Jump down, turn around

Beschrijving te vinden in boek ‘Singing Games and Rhymes for Middle Years’ (Geoghegan, 2005)

17. Kan je dit, net als ik?

ACW

d - 1
sequens

Voice

Kan je dit net als ik? Kan je dit net als ik?

5

Kan je dit net als ik? Kan je dit, kan je dit net als ik?

Can you clap, just like me?

stampen, vingerclick, bodypercussion, opbouwen in ritme, solo werk

Het lied wordt gezongen en op de rusten klapt iedereen mee.

Als variatie kan de leider steeds iets anders verzinnen op de rusten. De rest volgt dan vanzelf. Bijvoorbeeld: stampen, vingerknip, bodypercussie, of zelfs met instrumenten een ritme tikken.

18. Kyrie eleison

Aanleren van de melodie

- Leer het lied door voor- en nazingen, uit het hoofd.
- Als de groep goed kan noten lezen, is de volgende manier van aanleren een goede leesoefening: geef iedere persoon één regel van de melodie uitgeschreven op papier. Ieder leert zijn eigen melodie, liefst ook uit het hoofd. Als iedereen het kent, gaan ze lopen door de ruimte terwijl ze hun eigen regel zingen. Luister naar elkaar en zoek de personen op die dezelfde regel hebben. Zij gaan in een groep staan. Elke groep leert nu zijn regel aan aan de andere groep.
- Je kunt het lied in canon zingen.

Kyrie

1
Ky - ri - e, ky - ri - e e - le - i - son.

2
Ky - ri - e, ky - ri - e, e - le - i - son.

3
Ky - ri - e, ky - ri - e e - le - i - son.

Zingen met bewegingen

Als de kinderen de melodie goed kunnen zingen, probeer dan de volgende beweging:

Sta in een kring van zes personen. Elke persoon in de kring heeft een partner recht tegenover hem/ haar. Oefen de beweging steeds met één koppel tegelijk:

1e regel: loop naar binnen in de cirkel, waardoor je tegenover je partner komt te staan (loop langzaam, voor elke eerste tel van de maat een stap, dus in vier stappen naar het midden)

2e regel: neem de hand van de partner en steek die in de lucht, draai samen een half rondje (ook weer in vier stappen)

3^e regel: loop achteruit terug in de cirkel, waardoor je uitkomt op de plaats van je partner (ook weer vier stappen, zodat je de hele regel gebruikt om terug te lopen)

Als dit lukt, dan kan iedere kring van 6 personen deze bewegingen doen in canon, waarbij elk koppel steeds een zin later begint met de bewegingen en het zingen.

19. Luister goed, hoe het moet

Iedereen zit in de kring met een flashcard voor zich.

Leerkracht loopt rond, terwijl hij op een woodblock de hartslag tikt. Hij zingt

bovenstaande en

tikt daarna een ritme van één van de flashcards. De leerling die dat ritme herkent, klapt het terug, terwijl hij/ zij de ritmetaal erbij zegt.

Daarna klapt de hele klas dat ritme, met de juiste ritme taal.

Uitbreiding

Het rondlopen kan ook door een leerling gedaan worden.

20. Name game / Namenspel

Ieder staat in een cirkel.

Oefen eerst het volgende ritme patroon van zes kwartnoten:

Tik rechterknie met RH, tik linkerknie met LH.

Tik rechterschouder met RH, tik linkerschouder met LH.

Knip de rechtermvingers, knip de linkervingers.

Op de rechtermvingerknip zegt de leider zijn naam en op de linkervingerknip zegt hij de naam van iemand anders uit de groep. Deze persoon wordt nu de leider en zegt op de rechtermvingerknip zijn eigen naam en op de linkervingerknip de naam van een ander uit de groep. Enzovoorts.

21. Nima naja

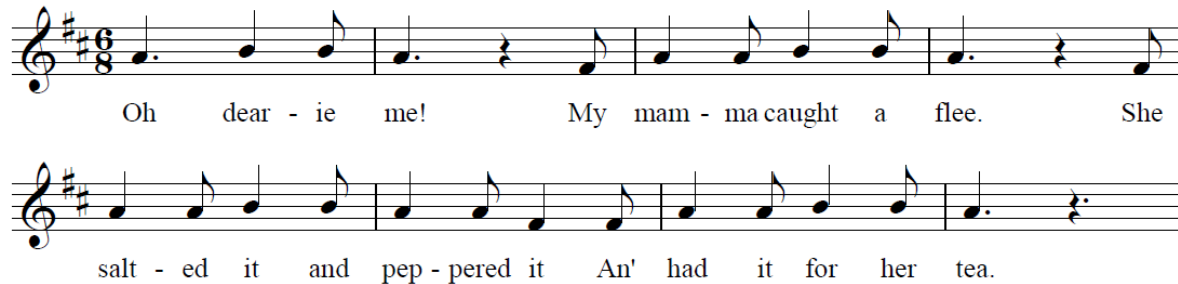
Uit Eigenwijs blz 344.

Zing hem zonder herhalingen. Dan kunnen de volgende ritme spellen ermee:

1. Uit '9-99' blz 42: met ritme domino. Je klapt een patroon van 4 hartslagen. Je buurman klapt dat patroon na en klapt vervolgens een nieuw ritme patroon van 4 hartslagen. Daarna herhaalt zijn buurman dat laatste patroon en verzint weer een nieuw ritme patroon. Enz. enz.
Als dit loopt, kan je het lied Nima naja erdoor heen zingen.
2. A. Of met ritme patroon als volgt (op de cijfers stap je op je plaats): 1,2,3,4, klap, 1,2,3, klap, 1,2,klap, 1,klap, klap stamp.
Op de stamp doe je het ritme patroon in tegengestelde richting met je nieuwe partner. Op de stamp is het lied uit.
B. Sta in een cirkel met twee aan twee naar elkaar gedraaid. Begin met zingen en bij de klap handen tegen elkaar. Op de stamp draai je om en doe je het ritme patroon in tegengestelde richting met je nieuwe partner. Op de stamp is het lied uit.
c. Een partner paar A en een partner paar B tegen over elkaar in een vierkant. A doen hem van voor naar achter, B doen hem van achter naar voor.

22. Oh dearie me!

Oh Dearie Me

Lied aanleren

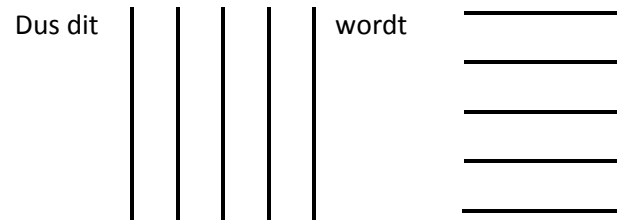
Omdat het een Engels lied is, kan je het lied aanleren m.b.v. de platen. Deze platen leg je op de grond en zingt het lied. Je vraagt of iemand weet in welke volgorde de platen worden gezongen. Vervolgens wordt de betekenis besproken en zingen de kinderen regel voor regel mee. Als ze het kennen, wordt er per keer een plaat weggehaald, zodat ze de tekst en de volgorde uit

het hoofd leren.

Spel

De kinderen staan in 5 lijnen van 5 mensen en houden de handen vast.

Eén kind is de moeder en een ander kind wordt gekozen voor de vlo/ vlieg. De moeder gaat proberen de vlo/ vlieg te vangen. Moeder begint tegenover de eerste lijn en de vlo/ vlieg start tussen de lijnen in. De moeder gaat tussen de lijnen door. Want steeds op de rust verspringen de lijnen: de kinderen springen op de rust een kwartslag en pakken de handen vast van de nieuwe burens.

Als de moeder de vlieg heeft gevangen, stopt het spel en wordt er een nieuwe vlieg gekozen. Als de moeder de vlieg niet kan vangen na bijv 3 keer het lied gezongen te hebben, wordt er een nieuwe moeder gekozen.

Aandachtspunt: het springen moet precies op de rust gebeuren en de klas zingt moet mooie zangstemmen het lied.

Hieronder de platen die gebruikt kunnen worden. Maak ze groter en print te uit.

Oh dearie me!

23. Op cijfer gaan staan

Neem twee klankstaven, een kwint en de grondtoon van een toonladder, bijv de G en de C.

Speel een ritme van vier hartslagen op de G, waarna één keer de C klinkt.

Vraag de lln. nadat je het ritme op de G speelt, wat er dan eigenlijk moet komen. De C dus. Dat is de thuistoon.

Maak ze bewust van de thuistoon. Die is nodig om iets 'af' te laten klinken.

Instructie spel:

Loop zacht door het lokaal, niet praten, niet elkaar aanraken. Zodra de leerkracht een cijfer noemt, wordt het ritme gespeeld en ga je als groep in de vorm van dat cijfer staan, zonder praten, zonder elkaar aan te raken. Zodra de thuistoon klinkt moet je als groep goed staan.

Daarna weer gaan lopen en het geheel weer opnieuw.

(Dit kan ter voorbereiding van een activiteit, waarin je bijv in een kring moet staan, of in twee lijnen tegenover elkaar)

24. Piep, hoor je 't muisje

Materiaal: plaat van muisje òf een knuffel muis

Les 1

Iedereen in de kring

Leerkracht heeft plaat van muis vat.

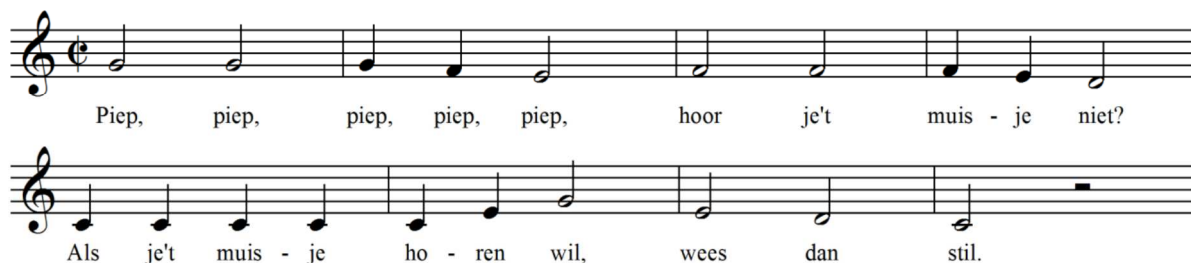
Leerkracht zingt het voor

Kinderen tikken mee op de hartslag met hun handen op hun knieën.

Kinderen zingen mee

Leerkracht wijst iemand uit de kring aan, die in de rust een piep-geluid mag maken.

Piep, hoor je 't muisje

Les 2

Het spel gaan spelen.

Eén kind zit in het midden met zijn ogen dicht.

Onder het zingen wijst de leerkracht een kind aan die in de rust een piep-geluid mag maken.

Het kind in het midden wijst met zijn ogen dicht, waar het geluid vandaan kwam. Weet hij de namen, dan kan hij ook de namen raden wie het was.

Dan wordt er gewisseld: het kind dat geluid maakte, mag in de midden gaan zitten.

Òf:

Kringopstelling, handen vast. Één kind is in het midden van de kring, ogen dicht. De kring draait rond (naar rechts of links), de kinderen zingen het lied en lopen op de hartslag. Aan de binnenkant van de kring ligt een knuffelmuis/ plaat van een muis waar de kring langsloopt. Op de rust laat men de handen los en zegt 'psst', met één wijsvinger voor de mond. Wie bij de muis staat 'is' de muis en maakt hoge piep---geluiden. Het kind in het midden probeert te herkennen wie de muis is en zegt diens naam, drie kansen, dan wordt de muis de nieuwe speler in het midden.

Uitbreiding (om te leren bepalen waar geluid vandaan komt)

Zing het lied en tik de hartslag mee op de knieën.

Neem een schud-ei en geef die op de hartslag tijdens het zingen. Het kind die het schud-ei heeft op de laatste tel, de rust, die mag in het midden van de kring met de ogen dicht.

Zing het lied opnieuw. Aan het einde van het lied wijst het kind in het midden van de kring waar hij/ zij denkt dat het schud-ei is.

Het kind dat als laatste het schud-ei had, wisselt met het kind in het midden van de kring.

25. Say boom chicka boom

Spreek- en zangstem ontdekken en ontwikkelen

Leerkracht zegt 'Spreek mij maar na' en spreekt elke zin, waarna de kinderen steeds de zin herhalen. Aan het einde zegt de leerkracht; 'one more time'.

Elke keer als je vooraan begint, wordt er een ander soort stem gebruikt:

- Muizenstem / hoog
- Berenstem / laag
- Koningsstem/ voornaam
- Walvisstem
- Fluisterstem

Gebruik uiteindelijk ook de zangstem en waarbij het voor- en nagezongen wordt op de juiste toonhoogte.

Je kunt naast andere stemmen ook differentiëren in: Tempo (snelle, langzame stem) en Dynamiek (luide, zachte stem)

Two staves of musical notation in 4/4 time. The top staff is labeled 'Voice' and contains the lyrics 'Say boom chi-cka boom!' repeated three times. The bottom staff is also labeled 'Voice' and contains the lyrics 'boom chi-cka ro-cka chi-cka ro-cka chi-cka boom!' followed by 'Ie - hie?' and 'A - ha!'.

A rhythm diagram for the song 'Say boom chicka boom' in 4/4 time. It consists of six rows of rhythmic notation with corresponding lyrics. The first row is marked with a 4/4 time signature. The lyrics are: 'Say: "Boom Chi - cka Boom" Say: "Boom Chi - cka Boom"', 'Say: "Boom Chi - cka Boom" Say: "Boom Chi - cka Boom"', 'Say: "Boom Chi - cka Ro - cka Chi - cka Ro - cka Chi - cka Boom"', 'Say: "Boom Chi - cka Ro - cka Chi - cka Ro - cka Chi - cka Boom"', '"Ah ha" "Ah ha" "Ee hee" "Ee hee"', and '"One more time" "One more time" "Fas - ter" "Fas - ter"'.

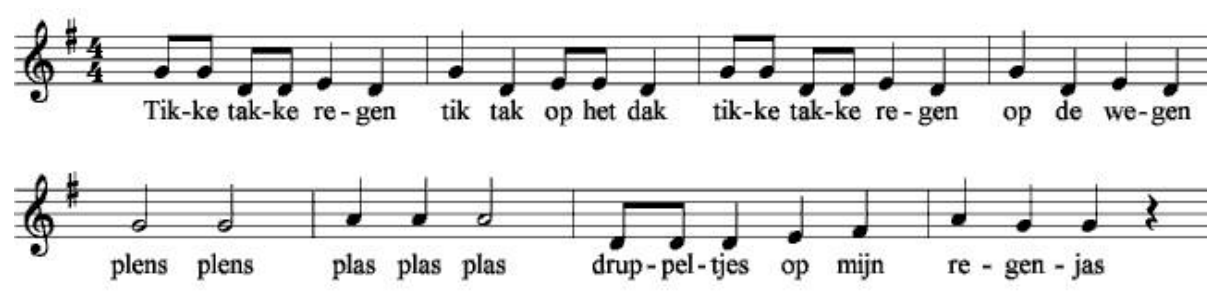
26. The same heartbeat

Iedereen telt de 1^e vijf tellen hardop, dan zacht in zijn denkstem. Als je op 20 bent, klap je in je handen. Hieruit blijkt dat niet iedereen zomaar dezelfde hartslag volhoudt.

27. Tikke, takke regen

Lied aanleren:

- tik tak op het dak – met handen op je hoofd
- op de wegen – lopen op je plaats
- plens, plens, plas, plas, plas – klap in je handen op ritme als fonteinen
- druppeltjes op je regenjas – tik met je vingers op schouders

Maat en ritme

Zing het lied, ondertussen:

1. Klap de hartslag op de benen. (maat)
2. Klap de woorden mee in de handen. (ritme)
3. Deel de groep in tweeën, waarbij de ene helft de hartslag tikt en de andere helft de woorden mee klapt.
4. Bij het geluid van de triangel wissel je van rol. De hartslag groep gaat het ritme klappen en de ritmegroep gaat de hartslag tikken.
5. Het moment van wisselen kan steeds veranderen en ook sneller op elkaar volgen. Let er wel op dat het geluid van de triangel vlak vóór het moment van wisselen klinkt (dus meestal aan einde van een frase om de nieuwe frase gewisseld te zijn).

Improviseren in bestaand lied met ritme

1. Lied zingen: waarbij je maat 2 en 4 als stilte laat.
2. De leerkracht klapt een ritme in maat 2, de kinderen herhalen het ritme in maat 4.

28. Wie kan zitten als de juf?

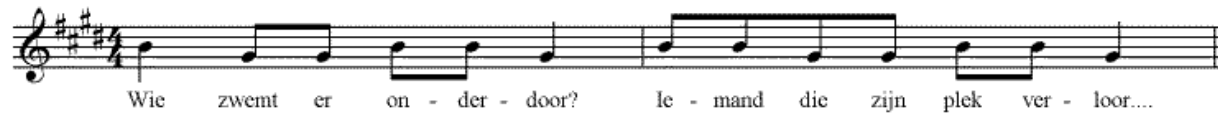
Vanuit elke situatie kan de leerkracht dit gaan zingen.

Hierbij neemt de lkr een lichaamshouding aan, die ze wil dat de kinderen ook aannemen. Hiermee

spelen door allerlei bijzondere houdingen aan te nemen, helpt om de lln. te focussen op de leerkracht en aandacht te creëren voor een volgende activiteit.

29. Wie zwemt er onder door?

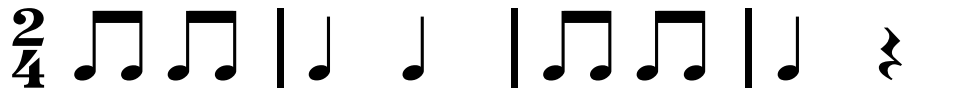
Spel met parachute <http://www.schoolsport.nl/spel-en-recreatie/kruiptunnels-loopmatten-en-parachutes/parachute-3-meter.html>

Iedereen houdt de parachute vast. Bij de start van het zingen houdt iedereen hem omhoog. Op de loop van de melodie beweegt de parachute omlaag en omhoog.

Als het lied uit is, gaat de parachute omhoog en de leerkracht noemt een categorie van kinderen die hun plek moeten wisselen met elkaar. Bijv iedereen met veters/ iedereen met een bril/ meisjes/ jongens/ iedereen met blauw in zijn kleren...

Als de plaatsen gewisseld zijn, begint het lied weer opnieuw.

30. Zeven kleine eendjes

Ze-ven klei-ne eend - jes lo - pen door de straat.

Foei! Dat mag toch niet? Moe-der eend wordt kwaad.

Iedereen zit in een kring op de knieën (evt. rondom een parachute).

- Spreek de tekst, terwijl de kinderen de eendenpootjes nabootsen door beurtelings met de rechter- en linkerhand op de grond te klappen.
- Als het klappen mooi gelijk gaat, worden er zeven kinderen gekozen. Zij mogen buiten om de kring lopen als eendjes, met hun pootjes in de hartslag. De kinderen in de kring klappen op de grond.
- Als de spreektekst uit is, vluchten de stoute eendjes snel weer in de kring.
- Er kan daarna nog een moedereend ingezet worden, die na de spreektekst probeert om stoute eendjes te tikken voordat ze weer zitten.
- Dan krijgen weer zeven kinderen en een moedereend de beurt, net zo lang tot alle kinderen gelopen hebben.

Bij de intro van de spreektekst of om kinderen aan te wijzen wat ze zijn, kan je onderstaande plaatjes gebruiken:
Zeven keer deze kuikentjes vergroten en printen. Eén keer de moedereend.

31. Zie de boerin met de handen zwaaien

Organiseren van instrumenten uitdelen

Ritmisch ostinaat met instrumenten

Spel

iedereen staat in de kring.

Loop op de hartslag rond of stap op je plaats.

Zing het lied en doe de activiteit die je zingt:

- Handen zwaaien
- Hoofden draaien
- Rokken zwaaien
- Klompen dansen
- Voeten springen

Op de rusten: knippen met de vingers, rechts-links om de beurt.

Dus: 'Eén, knip rechts, twee, knip links, drie, knip rechts, knip links, knip rechts'.

Bij de herhaling van het lied, loop je de andere kant op.

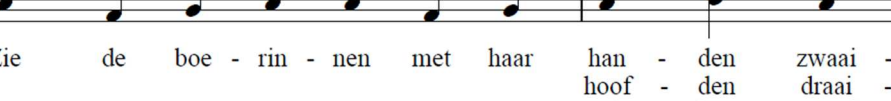
Instrumenten uitdelen

Dit lied is goed te gebruiken als activiteit om kinderen uit te kiezen die een instrument mogen pakken: bij 'één, twee, drie' tikt de leerkracht op de hoofden van 3 kinderen die gekozen worden.

Zing het daarna direct nog een keer.

Alle kinderen die een instrument hebben tikken mee op de rust òf ze spelen alleen op het moment dat er een activiteit wordt gedaan (in maat 2 en 3).

Zie de boerinnen

 Zie de boe - rin - nen met haar han - den zwaai - en,

 hoof - den draai - en,

 rok - ken zwaai - en,

 Zie de - ze boe - ren met hun klom - pen dan - sen,

 voe - ten sprin - gen,

3

 han - den zwaai - en! Eén, twee, drie.

 hoof - den draai - en! knip knip knip knip knip

 rok - ken zwaai - en!

 klom - pen dan - sen!

 voe - ten sprin - gen!

32. driestemmige ritme-oefeningen:

The image displays six staves of rhythmic exercises, organized into two groups of three. Each group is labeled on the left: 1a, 1b, 1c for the first group and 2a, 2b, 2c for the second. Each staff begins with a double bar line and a time signature. The first group (1a-1c) is in 4/4 time, and the second group (2a-2c) is in 3/4 time. Each staff contains four measures of music, with a repeat sign at the end of the fourth measure. The exercises are designed for three students to perform simultaneously.

Exercise 1 (4/4 time):

- 1a:** Measure 1: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 2: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 3: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 4: quarter, quarter, quarter, quarter.
- 1b:** Measure 1: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 2: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 3: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 4: quarter, quarter, quarter, quarter.
- 1c:** Measure 1: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 2: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 3: quarter, quarter, quarter, quarter. Measure 4: quarter, quarter, quarter, quarter.

Exercise 2 (3/4 time):

- 2a:** Measure 1: quarter, quarter, quarter. Measure 2: quarter, quarter, quarter. Measure 3: quarter, quarter, quarter. Measure 4: quarter, quarter, quarter.
- 2b:** Measure 1: quarter, quarter, quarter. Measure 2: quarter, quarter, quarter. Measure 3: quarter, quarter, quarter. Measure 4: quarter, quarter, quarter.
- 2c:** Measure 1: quarter, quarter, quarter. Measure 2: quarter, quarter, quarter. Measure 3: quarter, quarter, quarter. Measure 4: quarter, quarter, quarter.

Tijdens de vaardigheidstoets moeten deze ritme-oefeningen door drie studenten gelijktijdig goed kunnen worden uitgevoerd.

3a

3b

3c

Three staves of music, labeled 3a, 3b, and 3c. Each staff begins with a treble clef and a 6/8 time signature. The music consists of eighth and sixteenth notes, often beamed together, with various rests. The staves are connected by a brace on the left. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

4a

4b

4c

Three staves of music, labeled 4a, 4b, and 4c. Each staff begins with a treble clef and a common time (C) signature. The music features eighth and sixteenth notes, some beamed together, and rests. The staves are connected by a brace on the left. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

33. Shostakovich

D. Shostakovich – Jazz Suite no. 2, deel 1 March:

<https://www.youtube.com/watch?v=zpge-wl2-c>

De kinderen staan in 2 rijen tegen over elkaar.

Je oefent 1x hoe de bal gegooid moet worden: Het kind op de hoek begint en gooit naar de overkant. Dan gooit dat kind wat de bal krijgt ook naar de overkant, maar naar het kind wat naast degenen staat die de bal gegooid had. Zo verschuift de bal steeds 1 persoon op.

Als de bal aan het einde is en de laatste kinderen op de hoek hebben beiden de bal gehad, dan houdt het kind die als laatste de bal kreeg de bal vast. Beide laatste kinderen lopen achter hun rij langs, naar het begin van de rij, terwijl de rij al marcherend 1 of 2 stappen opschuift. En dan begint het bal gooien weer opnieuw.

Als dit principe duidelijk is, kan de muziek aan.

Wacht tijdens het intro van een paar seconden om goed de puls op te pakken. Zodra de hartslag klinkt, kan de bal op de hartslag overgegooid worden. Laat de voeten daarbij ook de hartslag stappen.

34. Tsjaikovski – De Notenkraker – Chinese dans

P.I. Tsjaikovski – De Notenkraker Suite, 'Chinese dans'

<https://www.youtube.com/watch?v=IIA1xOFRYj0>

Spel

De leerkracht vertelt dat we straks twee dieren beluisteren in de muziek.

Een kat: dan beweeg je met je handen als kattenpootjes op je benen

Een vogel: dan beweeg je met je handen gekruist op je schouders

1. Luister naar de muziek. Wanneer je de kat hoort, maak je de beweging die bij de kat hoort. Wanneer je het vogeltje hoort, maak je de beweging die bij het vogeltje hoort. Maar let op: aan het einde gebeurt er iets... Wie kan daar een verhaaltje bij verzinnen? Wat gebeurt er? Dan laat je het luisteren, terwijl iedereen mee doet.
2. Weer laten luisteren, maar kunnen de kinderen dit nu ook met hun ogen dicht? Dit bevordert hun zelfstandigheid naar het luisteren van muziek.

35. Vivaldi – De Winter – Largo

A. Vivaldi – Concerto No. 4, 'De Winter', deel 2 - Largo

https://www.youtube.com/watch?v=xc_yKk0k5XE

Spel **4x4**

Voorbereiding: leerkracht doet steeds 4x4 bewegingen die de kinderen meedoen. De laatste van de 4 is altijd stappen met de voeten op de plaats. Bijv:

4 x tikken op schouders met handen

4x klappen

4x neus aantikken

4x stappen met voeten op plaats

Dan weer een cyclus van 4x4. Na paar keer vragen: wie heeft door welk patroon erin zit?

De kinderen moeten ontdekken dat steeds de 4^e in de voeten zit.

Spel spelen: 1 iemand gaat naar de gang. Dan wordt er iemand aangewezen die de leider gaat worden, maar als de persoon van de gang terugkomt, moet die raden wie dat is. Dus eerst goed afspreken met elkaar hoe je zo min mogelijk kunt laten blijken wie de leider.

Als de klas het begrijpt, het kind van de gang terug laten komen. Die mag in de kring gaan staan en raden wie de persoon is.

Muziek luisteren en bewegen

De 4x4 beweging wordt nu gedaan tijdens het luisteren naar de muziek. Als dat goed gaat dan kan het spel ook spelen tijdens de muziek luisteren.

Uitbreiding

De uitbreiding kan zijn dat je het 4^e groepje van 4 vrij loopt in de ruimte. Na 4 stappen sta je dan weer stil en moet je zo staan dat je de leider kunt zien. Die bewegingen spiegel je dan weer, totdat je weer 4 stappen moet lopen. Tussendoor kan de leerkracht eventueel een naam noemen van een andere leider. Kunnen de kinderen horen wanneer de muziek gaat stoppen? Kan de leider daar zijn bewegingen op aanpassen?

